

XXV aniversari de la recuperació de la dansa de sant Joan Pelut

Mini crisi municipal

Segons hem pogut llegir als diaris i també a una revista de Manacor, sembla ésser que les relacions entre en Pasqual Soler i la resta de l'equip de govern del nostre Ajuntament no passen pels seus millors moments.

En efecte, les primeres informacions afirmaven que el representant d'Unió Mallorquina, que fins ara duia la regiduria de Festes, havia emparaulat un pressupost infladíssim sense comptar amb el vist-i-plau de la resta de l'equip de govern, el qual, quan va arribar el tema al plenari, el va rebutjar íntegrament. El regidor no va acceptar l'opinió de la majoria i va amenaçar amb dimitir del seu càrrec, amenaça, però, que al final no va complir. Pocs dies més tard va concedir una entrevista a una revista de Manacor a la qual sol·licitava la dimissió del batle per no haver complert els pactes. És de suposar, per tot això, que quan tengueu aquesta revista a les mans ja formi part de l'oposició municipal.

Sembla evident, segons la nostra opinió, que si en Pasqual Soler formava part de l'equip de govern era més per mantenir una bona relació amb el Consell de Mallorca -governat per Unió Mallorquina- que per les seves habilitats com a organitzador de festes i per la seva discreció, i més tenint en compte que el Govern Balear, l'altra institució autonòmica, fa dos anys que ha tancat l'aixeta de les ajudes al nostre poble per haver deixat les representants del Partit Popular a l'oposició. Davant el fet que el Consell tampoc no es destaca precisament per tenir gaire en compte Sant Llorenç a l'hora de repartir ajudes, i en vista de les nombroses crítiques que va rebre el regidor quant a l'organització de les festes de Sant Llorenç de l'any passat, no és estrany que, intentant mantenir-lo dins l'equip de govern, li oferissin les regiduries d'Hisenda o Turisme per evitar destituir-lo, canvi que ell mateix reconeix que no va voler acceptar.

El que no sembla lògic és pretenir que s'aprovi un pressupost de festes que, per les raons esmentades abans, està molt partdamunt de les possibilitats de l'Ajuntament, i molt manco després d'assabentar-se d'unes pressumptes irregularitats esdevingudes a l'organització de les festes de l'any passat. Amb imaginació i ajuda de les associacions locals es poden fer perfectament unes bones festes sense costar gaire dobbers. Recordem que els actes més originals i populars solen ésser la cursa i la fira nocturnes, els quals, si no van acompanyats d'altres espectacles, no surten malament de preu.

Aquest seria el camí a seguir: festes populars i participatives, en lloc de grans concerts que provoquen unes pèrdues desorbitades que el nostre Ajuntament no està en condicions d'assumir.

Flor de Card

Revista d'informació general de Sant Llorenç des Cardassar (Mallorca)

Adreça: carrer de Sant Llorenç, 36

Correu electrònic: flordecad@wanadoo.es

Telèfon: 971 569119

Publicitat: Ignasi Umbert: 670 355462

Maig del 2005.

Número 326

Dipòsit legal: 765-1973

Edita: Associació cultural Flor de Card

Imprimeix: Gràfiques Muntaner (Manacor)

Director: Josep Cortès i Servera

Consell de Redacció: Felip Forteza

Guillem Quina

Joan Santandreu

Guillem Soler

Ignasi Umbert

Col·laboren

Rafel Umbert	Sant Joan Pelut	Portada
	Sant Joan Pelut	13
Ramon Rosselló	Història	3
Guillem Pont	Imatges del mes	4
	Reflexionari	5
	Lliçons de coses	6
Nicclau/Simonet	Societat	5
	Demografia	7
Josep Cortès	Espèllades	7
	Tal dia com avui	21
	Maridatge	28
Joan Gomila	Cinc minuts amb tu	9
Galmés/Port	Enrevoltant...	10
PSM	Un nou Estatut	12
Fundació Campaner	Activitats	12
Joana Domerge	Sant Joan Pelut	14
Pont/Brunet	Biblioteca	15
Felip Forteza	Felipades	15
Ignasi Umbert	La mort d'un Papa	16
	Gabriel Genovart	17
Forteza/Galmés	Damià Timoner	18
Joan Roig	Tertúlia de cafè	19
Margalida Fiol	Pàgina infantil	20
	El conte d'Andersen	21
Crom el Nòrdic	Filosofia	22
Miquel Jordan	E.L.A.	24
Antoni Sansó	Sa Coma	25
Un grup de mares	No tenim res...	25
Xesc Umbert	El temps	26
Isabel Nicolau	Comptabilitat	
	Distribució	

Notes històriques

Dia 1 de març de 1914, la revista franciscana "El Heraldo de Cristo" anotava: "El Rdo. P. Francisco Fornés, pasó Visita regular a la Hermandad de S. Llorens des Cardassar. Abrió la Visita el día 4 del pasado Enero y quedó cerrada el día 6, siendo elegido Ministro D. Monserrate Mascaró, y Secretario D. Miguel Fullana y Sitjar. El Director de la Hermandad, que lo es su celoso Párroco, Rdo. D. Jaime Pascual, juntamente con los hermanos Ministro y Secretario recién nombrados elegirán para los demás cargos a los Hermanos que juzguen más aptos".

Dia 31 de gener de 1916, la revista "Explorador Mallorquín" parla dels exploradors de Sant Llorenç i del seu Oratori Festiu, i afegeix: "Los Párrocos y todas las clases vigilantes van reconociendo la necesidad de poner remedio a la avalancha del mal que agota a nuestras jóvenes generaciones, y en muchas partes ya se trabaja con verdadero entusiasmo; en Artá, en San Lorenzo, en Manacor etcétera, se han ofrecido y aceptado terrenos indispensables para la buena marcha de las distintas secciones".

A la secció Cronicó, la revista diu que dia 9 els exploradors de Sant Llorenç visitaren els de Manacor. "Celebróse una velada íntima; reinó gran compañerismo".

Dia 31 de març del mateix any, aquesta revista assenyalava que arriben bones notícies sobre l'acceptació dels exploradors de Sant Llorenç i la seva implantació al poble. "Cuenta allí, con un gran Campo de juegos en los alrededores, un patio para juegos en la Parroquia, una gran casa en la población para centro de reuniones con su salón de

actos y conferencias. Actualmente se están adiestrando en la telegrafía óptica para la cual han solicitado nuevas noticias de este Comité Provincial que les facilitaremos con mucho gusto. Visitaron Artá, haciendo ejercicios en la plaza Mayor, aplaudidos por la muchedumbre; fueron muy atendidos y obsequiados".

Dins la crònica de Manacor es comenta: "Con los Exploradores de San Lorenzo, en medio de la mayor alegría y fraternidad, realizaron una excursión en Son Creus".

En el número corresponent al mes de juny, aquesta revista, referent als exploradors de Sant Llorenç diu: "Muy buenas excursiones van verificando aquellos queridos jóvenes. El pueblo se va convenciendo de los inmejorables resultados de aquellos centros parroquiales y Oratorio Festivo, y hace augurar un gran y beneficioso desenvolvimiento".

El mes de setembre de 1936, la revista "Lluch", en el noticiari corresponent al mes d'agost, dia 22: "Cae gloriosamente en el campo de batalla, Son Carrió, Mallorca, el distinguido estudiante valenciano D. Francisco Navarro, uno de los 26 jóvenes que vinieron de Valencia a Mallorca, para practicar los Santos Ejercicios en Lluch y que, no habiendo podido embarcar para Valencia debido a las circunstancias por qué atravesamos, se alistó con otros compañeros a las milicias que defienden a nuestra Isla, y la Providencia dispuso que su sangre noble y generosa lavara heroicamente la sangre indigna y pútrida de los rojos salteadores que pagaron con su vida monstruosa, los horripilantes crímenes que habían cometido".

Dia 24, se celebra el solemne funeral per aquest jove valencià mort a Son Carrió. "Los demás compañeros piadosos y emocionados, asistieron al Santo Sacrificio, y cinco de ellos hicieron Guardia de Honor a la Divina Hostia".

Dia 7 de setembre, Pere Antoni Jaume, resident a Lluc, estant en greu perill de perdre la vida en el Front de Son Carrió, va prometre fer cantar un Te Deum si en sortia amb vida. Ara compleix la promesa.

Dia 28, també compleix la seva promesa el tinent de Cavalleria Carles Camps. Havia estat a Son Corp de Son Servera.

A la relació dels subscriptors de la revista difunts s'hi anota Joan Pau Mir, de Caimari, el qual morí per la Pàtria en el camp de Son Carrió dia 22 d'agost. El mes de febrer de 1937, "El Heraldo de Cristo" ressenyava "El estreno de otra obra teatral en San Lorenzo Descardesar. La notable sección literaria de la Juventud Seráfica de Artá, que tantos aplausos recogió en dicha villa por la representación del nuevo drama "Viva España", accediendo a las reiteradas súplicas de algunas personas de S. Lorenzo, vino a dar en este pueblo dos representaciones de este drama, cuyo autor es el Rdo. P. Fr. Gabriel Tous, T.O.R.

El acto tuvo lugar en el teatro, ante un público numerosísimo que no escatimó aplausos, y con asistencia de las autoridades civiles, militares y eclesiásticas.

Lo recaudado en esta función se destinó al Movimiento Nacional y al Ropero de S. Lorenzo".

El mes de maig del mateix any 1937, a la secció necrològica, la revista menciona que dia 20 d'agost de l'any passat fou ferit mortalment en el Front de Son Carrió, el soldat Jordi Ramon Ferragut, natural de Lloseta. Dia 3 de gener fou traslladat el seu cadàver des del cementeri de Son Carrió al de Lloseta, i tot seguit fou descoberta una làpida que dóna el seu nom a un carrer. El mes de juliol, es fa menció de la defunció de Sor Lleona Maria Amengual, religiosa franciscana del convent de Son Carrió, succeïda el passat dia 24 de maig, a l'edat de 83 anys i 62 de vida religiosa.

El mes d'agost de 1938, "El Heraldo de Cristo", a la secció de necrologia, fa menció de Mateu Duran Ferrer, de 24 anys, de Son Carrió, mort en la nit del Dijous al Divendres Sant passat, en el camp de batalla. Inclou fotografia del difunt.

Maig, l'esclator

Guillem Pont

Per això enguany focalitzarem solament varies coses:

a.- Els sembrats. Diem sembrats a les gramínies que semblen els pocs pagesos que queden, bàsicament diverses varietats de blat, ordi i civada, aquests dos darrers a vegades sembrats mesclats amb la intenció de segar abans de què acabin de madurar amb la intenció de fer bales de farratge per al bestiar estabulat. Tan habituals i "ordinaris" que gairebé ni els fem cas, però... hi ha que

Solament vam estar uns quants dies a fora, però us asseguro que quan vam girar a la camada els ulls van quedar plens de primavera. Veníem de nit i es veu que els focus del cotxe il·luminaven solament la carretera, res d'anormal, però quan van escombrar els noranta graus de la corba en un terreny suaument ondulat, se'ns van aparèixer les arestes dels sembrats, les primeres flors dels rosers silvestres, l'herbatge que envaïa el camí... tot ple de canvi havia començat l'esclator.

Adesiara s'ha assenyalat que totes les èpoques, en aquesta Terra nostra, tenen les seves singularitats i el seu encant singular. També que el concepte temporal a foravila sempre resulta relatiu i dependent de les circumstàncies meteorològiques -un bon exemple en resulten les flors d'ametler d'enguany mateix-. I malgrat tot, per poc que enfoquem l'ull de l'observació sempre trobarem elements per a la sorpresa.

Insectes, plantes, ocells, flors per a totes bandes, les pollades de l'aviram... una esclator de vida. Sense anar més lluny, us n'heu adonat de l'estora grogenca, formada per múltiples petits pètals, que hi ha sota alguns ullastres? De bojós!

Dins tanta varietat sempre resulta difícil centrar la vista en algunes poques coses, però s'ha de fer per tal de no caure en la desinformació per excés d'informació.

veure les transformacions -forma i color- dels sembrats en el mes de maig, del ventrellat de les espigues insinuades en verd al groc cuit de les espigues a punt de segar. En uns quants dies una transformació radical. Us heu entretingut mai a escoliar el renou dels sembrats empesos pel vent suau? No resulta gens estrany que alguns poetes castellans, on els camps són immensos, hagin comparat les onades dels blats amb les de la mar.

Nosaltres vivim la cultura del blat -com els japonesos la de l'arròs o els mexicans la del blat d'indies-, vol dir que, encara que sembli mentida, el blat comanda la nostra vida social. Vull dir, les velles festes i costums són determinades pel cicle anyal del blat (però, si de cas, d'això, en parlarem un altre dia).

b.- Les flors del batzer o romeguer, (varis el gènere *Rubus*) una planta maleïda, per la seva persistent entremeliadura i les seves espines, però de belles i singulars poncelles i vistoses, delicades i efimeres flors de pètals rosats. I de la flor a la mòra i de la mora a l'exquisida confitura.

c.- Les interminables processons, a cada banda del camí, de la pastenaga borda o fonollassa (*Daucus gummifer*) amb

són planes i després, poc a poc, es van acopant en forma de nieró d'au-cell, mentre van madurant els fruits plens d'agullonets aferredissos. Bé, realment la flor, de color porpra obscur, és aquesta mena d'afegit que apareix a la part central de la umbel·la.

Sembrats, fonollassa i flors de rome-guer, potser per avui n'hi ha prou. S'acompanyen també fotografies de la llobacarda (*Cirsium vulgare*) que alimenta un insecte i unes càpsules de colissos (*Silene inflata*) per aquell joc infantil de cercar el pet que feia al

esclatar-les sobre el front de l'altre.

les seves grans i espectaculars umbel·les de flors blanques, que al principi

Reflexionari

El procés de triar -en aquest cas l'ús d'una llengua determinada, la catalana- no resulta mai gratuït.

(Participant a la tertúlia de Rita Marsó de Catalunya Ràdio)

La cultura ha passat de ser element alliberador -si estudies sabràs més i viuràs millor, deien els pares als fills- a ser un element d'oci. Per això ha perdut valor i aquesta pèrdua de valor afecta tant a alumnes com a professors.

(Comentarista del programa d'Antoni Basses)

El meu pare no recorda si va ser President del Govern, però detecta l'alegria i l'afecte que l'envolta

(Intervenció del fill d'Adolfo Suarez en el programa Las cerezas, comentant la malaltia del seu pare)

Guillem Pont

Societat

El dia 24 d'abril va celebrar la festa de la seva primera comunió n'Alícia Galmés Genovart, la nina que surt a la fotografia d'aquesta columna. Des d'aquí li volem donar l'enhorabona, que feim extensiva a tota la seva família.

Aprofitam l'ocasió per recordar que els lectors que vulguin que surti la fotografia del protagonistes de la demografia la poden fer arribar a n'Aina Simonet.

Bel Nicolau i Aina Simonet

Poesies

No cregueu que ets aubercocs per enguany ja són passats, jo en tenc uns quants d'estojats que encara no són ben grocs; si en voleu ara comprar los duc dins aquest paner; fit a fit mirau-los bé, però no hi poseu sa mà. Es primer que les me toc li diré que és aubercoc.

...
Veis aquell que cerca vots perquè el fassen *consejal* i descuida es seu jornal per donar pa an ets al'lots, i quan pensa que ha guanyat i que amb sa vara ja surt, el pobre veu que ha fet curt perquè ha quedat derrotat: aquest per mi dóna lloc que li diguin aubercoc.

...
Veis aquell que fent es sord an ets sentiments humans, acusa an es seu germans sols per tenir bo en la cort, i notareu qualche pic que, com Judes, vos vendrà, cabalment quan vos dirà que és es vostro millor amic: an aquest sí que és ben poc si li deis que és aubercoc!

Mn. Joan Mascaró, pvre

L'equip o la força de l'albó

Tots som conscients que vivim en un món ben contradictori. No sé si per tots els indrets del mapa cuinen amb les mateixes herbes, però lo que és per aquí, no en sortim: la contradicció contínua (degué pecar de formal i modest Heracli quan assenyala que l'únic permanent és el canvi continu?)

Com és ara?

Basta mirar els models televisius o analitzar les pràctiques escolars, àdhuc les universitàries, per certificar que, ara i aquí, es conrea l'individualisme per tots els costats. Potser -sempre trobarem una excusa- empesos per la força de les marques i del consum.

Però d'altra banda, de cada dia, resulta més fort i emergent el valor de l'equip, com a valor de futur.

Generalitzant, totes les empreses desitjarien disposar d'equips de feina en comptes de suma de treballadors individuals

Ai las! Però formar equips és costós.

Primer implica consciència i no tothom té clar que l'aportació de l'equip sempre resulta superior a la suma de les individualitats.

Per aflorar aquesta consciència hi ha múltiples exercicis (heu provat mai de fer aquell de la memòria visual?), cursos

i seminaris... i per aquí vaig arribar a la força didàctica de l'albó. Evidència pagesa que els urbanites mai no podran entendre, però algun avantatge havíem de tenir nosaltres, els residuals.

Ja se sap, la porrassa (*Asphodelus microcarpus*) és una planta liliàcia de rel tuberculosa carnos, una mena de moneietons allargats, que encanten als porcs i que també, sembla, es menjaven alguns avantpassats nostres de la culta Grècia. Disposa també de nombroses fulles llargues verdes ("Més verd que la porrassa" diu l'acudit) i en forma d'espasa (de petits hi jugàvem amb aquestes fulles a "inflar granots").

Del centre del conjunt de fulles hi neix una tija dreta, rodona, llisa i ramosa a l'extrem: l'albó ("Any d'albons, any de cavallons", diu l'acudit), de flors blanques i fines de llarga durada que donen pas a un fruit dur, petit i raimós.

A mesura que s'assequen els albons canvien de nom i es converteixen en caramutxes. (De nins amb un pes -de figuera- a la punta les convertíem en fletxes, però realment anaven millor les faies). D'altra banda, i seguint amb el tema dels acudits, la porrassa resulta ideal per fer-ne una endevinalla infantil: "Tu qui en parlar no t'embuies, /me vols mostrar de parlar? /Quin arbre en el món hi ha /que al capdamunt la flor fa/i a ses rels hi te ses fuies?"

De les caramutxes, durant molts d'anys, fins que van mantenir la seva utilitat, se'n feien, pel nostre entorn pobre i sec, canyissos. El canyís no és més que un conjunt de caramutxes lligades horitzontalment i una rera l'altra, generalment -també podien ser canyes o caramutxes més gruixudes-, a dues vergues dretes d'ullastre.

El canyís de caramutxes resultava, en la nostra Mallorca preturística, una eina de múltiples usos: treure albercocs o figues a assecar, tancar un ribell, posar-lo a la porta perquè els pollets no entrassin/sortissin d'un habitatge... per allò que era mester.

Tot i sempre amb una variable inequívoca: el conjunt de caramutxes lligades sempre superava la força i la utilitat de les caramutxes a nivell individual. Un exemple clar i contundent, si més no a nivell simbòlic, de la conveniència dels equips.

I quan s'arriba a la consciència -sense "necessitat de" no es pot fer res- llavors comença la feina de definir, discriminar, planificar i actuar.

Els humans són més complexos que no les caramutxes; per això i perquè superin la condició "individus agrupats", per arribar al concepte "equip" són necessàries tres condicions, difícils d'aconseguir sense un treball conscient i seriós, que es relacionen a manera de multiplicadors (si una de les tres variables és zero el resultat sempre és zero):

- a.-objectiu comú
- b.-comunicació, i
- c.-confiança

Si s'arriba a aquest estadi, llavors la feina comença a retre de bons i de veres. Per això les empreses, entitats i grups humans cerquen -o almanco així ho manifesten- la configuració d'equips a imatge i semblança dels equips esportius. Però res, la intenció solament era assenyalar l'exemple del canyís com a mostra de què el conjunt, en molts aspectes, sempre supera la suma dels individus.

Bel Nicolau i Aina Simonet

NAIXEMENTS

* Dia 29 d'abril va néixer a Sant Llorenç en Mohamed Ikkene, fill de n'Abdelkarim i na Fàtima. Salam.

* El 20 d'abril en Ramiro Carlos Solernó i na Soledad Ayala tengueren un fill i li posaren per nom Yeray. Salut.

* Dia 25 d'abril va néixer a sa Coma na Victoria Blesa Bernal, que és filla d'en Marcos i na Gema. Enhorabona

* El dia 25 d'abril, a s'Illot, va néixer en Dídac Font i Pascual, fill d'en Jaume i na Mònica. Salut i força.

* Dia 2 de maig va néixer a Son Carrió en Joan Guiscafrè Bolívar, fill d'en Joan i na María Concepción. Enhorabona

* El 12 de maig, a sa Coma, va néixer en Jairo López Lopera, fill de n'Ariel Rodrigo i n'Encarnación. Salut.

* El 15 de maig va néixer a Sant Llorenç na Maria Torres Llinàs, filla d'en Joan i na Catalina. La nostra enhorabona

DEFUNCIONS

* El dia 26 d'abril ens va deixar en Miquel Soler Femenias, un llorençí que vivia al carrer del Pou, davant Can Neula. Tenia 78 anys. Que puguem pregar per ell molts anys.

* Dia 14 de maig va morir una llorençina que vivia a Ciutat: na Isabel Pascual Pont, a l'edat de 85 anys. Que la vegem en el cel.

NOCES

* Dia 16 d'abril es casaren en Pere Jaume Riera Torres, manacorí, i n'Antònia Bauzà Llitas, llorençina. Salut.

* El 14 de maig feren l'esclafit en Francesc Guinovart Guinovart, de Tarragona, i na Catalina Caldentey Riera, llorençina. La nostra enhorabona.

* El mateix dia es casaren en Joan Llinàs Martí, manacorí, i n'Ana María González Gili, ciutadana. Salut.

* I també el mateix dia feren l'esclafit en Miquel Adrover Pascual, de Manacor i na Maria Mendoza Jiménez, de Son Servera. Enhorabona.

* Dia 1er de maig es casaren en Rodolfo Omar Campillo Jerez, de Las Palmas, i n'Aina Llorer Soler, de Sant Llorenç. Salut i enhorabona.

Espipellades

Josep Cortès

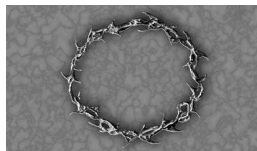

Hem de reconèixer que ha estat una sort que a s'altre Papa li diguessin Carol, perquè si per una d'aquelles coses li arriben a dir Carod tenc per mi que, ara que el volen fer sant, no hauria tengut gaire devots dins ses files d'es Pepé.

No i això que l'haguessin pogut fer s'advocat contra es mal de ventre, perquè amb ses maldeventrades que ha donat a alguns polítics se tendria es càrrec ben guanyat.

Vos imaginau en Rajoy, n'Acebes, en Zaplana o n'Ibarra resant: "Sant Carod, pregau per nosaltres...!". Crec que no cap dins cap cap.

S'altre dia vaig formular an es batle sa pregunta de moda: "Si ve es cas, estaries disposat a casar dos homosexuals?". Naturalment, em va respondre així com m'esperava: "És clar que sí". "Encara que te n'anassis a l'infern?", li vaig continuar inquirint. "Ja veurem!" va respondre ell. "I donaries una besada a sa novia?". "Uep! Això no!", va contestar tot d'una, per ventura per por de no equivocar-se...

Continuant amb en Carod, amb lo de sa corona d'espines ha aconseguit posar d'acord es jueus, es moros i es cristians, ja que tots es seus representants han criticat que se l'assajàs mentres passejava per Jerusalem. Vet-aquí un fet que no s'estreventia des d'abans des Reis Catòlics.

Així i tot, però, per ventura encara és més criticable consentir que se venguin aquesta casta de souvenirs, probablement fets a Taiwan. A lo millor comença a ser hora d'agafar ses correjades i tornar-los fotre defora des temple, com feren en aquells temps.

Segons es diaris, es regidors i ses regidores des pobles on es Pepé està a s'oposició hauran de fer un curset per veure si troben es camí per arribar a comandar, que ja estan associats de veure es toros des de sa barrera i lo que els agrada és tallar orelles i sortir de sa plaça per sa porta gran.

Si volen algunes entresenyas jo les ne donaré de franc: que deixen de posar traves a tot lo que vol fer s'equip de govern i que donin una sempenteta per veure si es de Ciutat deixen obrir d'una vegada es Centre de dia, que n'hi ha que l'han de menester.

Vaig llegir p'es diaris que en Pasqual està queixós perquè no li han aprovat es pressupost que volia per ses festes de Sant Llorenç. Dies més tard, a una revista de Manacor, va demanar sa dimissió des batle perquè deia que no havia complit ets acords.

I com que Déu escanya però no ofega, per ventura així ses festes mos sortiran un poc més barates, i més tenint en compte que enguany no se casa cap parent de regidor.

DANSAMÀNIGA 2005

C A L A M I L L O R

FESTIVAL INTERNACIONAL DE DANSA DE LES BALEARS

PRESIDÈNCIA D'HONOR
SA ALTESA REIAL LA INFANTA CRISTINA

- Dissabte, 18 de juny, a les 20.30 h i
- Dissabte, 3 de desembre, a les 18 h

ALÍCIA

BALLET JOVE MALLORCA

- Divendres, 24 de juny, a les 21.30 h

GALA DE LA DANSA

CONSERVATORI DE LES BALEARS

- Divendres, 8 de juliol, a les 22 h i
- Dissabte, 9 de juliol, a les 22 h

COMPANÍA NACIONAL DE DANZA 2

Director artístic: Nacho Duato

Premi Nacional de Dansa

- Dissabte, 16 de juliol, a les 22 h

DANSES ESPANYOLES PER A PIANO

Enric Granados

Francesc Blanco i M. V. Cortès

- Divendres, 22 de juliol, a les 22 h

LOVE DUETS

Pasodos Dance Company
(Mallorca)

- Dissabte, 23 de juliol, a les 22 h
- Companyia de dansa Cercària i
Bàrbara Riera (Mallorca)

- Dissabte, 30 de juliol, a les 22 h

WEST SIDE STORY

Cine de dansa a la fresca

- Dissabte, 6 d'agost, a les 22 h

CONCERT DE DANSES DEL MÓN

Quartet sa Màniga

- Divendres, 12 d'agost, a les 22 h

EL LLAC DELS CIGNES

Ballet del Gran Teatre Hermitage
de sant Petersburg

- Dissabte, 27 d'agost, a les 22 h

QUAN SES BISTIS VOLAVEN

Companyia Au ments (Mallorca)

- Dissabte, 17 de setembre, a les 21 h

BALLET FLAMENCO ANTONIO CANALES

Bailaor (Premi Nacional de Dansa)

- Dissabte, 15 d'octubre, a les 21 h

DON QUIJOTE Y SANCHO PANZA

Ibèrica de Dansa (Madrid)
Premi Nacional de Dansa

- Dissabte, 12 de novembre, a les 18 h

LES MIL I UNA NITS

Roseland Musical (Barcelona)

INFORMACIÓ I TAQUILLA
971 58 73 73

AUDITORIUM
SA MÀNIGA
CALA MILLOR

Ajuntament de
Sant Llorenç des Cardassar

www.santillorenc.com
www.illesbalears.es

Cinc minuts amb tu

Joan Gomila

TANTA DESTROSSA PER TANT POC PROFIT

La Variant de Sant Llorenç, al meu veure, és un desastre mediambiental, que no s'adiu en absolut amb la millora que ha de representar fer ús del medi en benefici de l'home. Treure el trànsit de dins el poble segurament podia haver tingut altres respostes tècniques i polítiques. Segurament la mà dels interessos hotelers amb la intenció d'apropar els seus establiments a una propaganda que té en l'aproximació de serveis i transports, hi ha posat molta de substància. Però el resultat és que per avançar un minut ens menjarem una agressió brutal tota la vida.

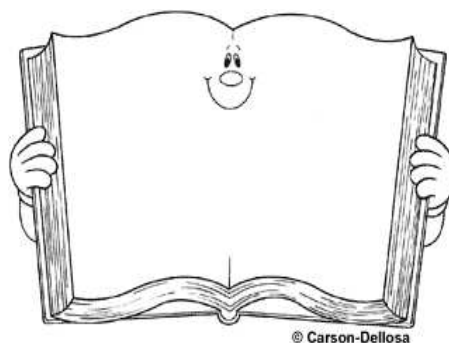
MUNICIPALISME A SA MÀNIGA

En el programa bimensual de maig i juny, podem veure com les coses van canviant i que a poc a poc l'incentiu dels ciutadans del municipi de voler protagonitzar la cultura va augmentat. Sa Màniga que en un principi no en tenia gaire vocació, no ha fet més que acotar-hi el cap. L'esforç de l'Ampa del col·legi Mestre Guillem Galmés per dur endavant

l'activitat de teatre ha aconseguit anar feliçment endavant, l'escola municipal de música i dansa segueix amb la seva excel·lent tasca, per altra banda el col·lectiu de la tercera edat de Son Carrió han debutat amb un alt grau de dignitat i correcció de la qual en pot estar molt satisfet qui ho ha fet possible, en Pep Brunet. I segurament aquest camí que ara comença serà el futur davant l'amenaça d'un auditori a Manacor per 850 places pagat íntegrament pel Govern de les Illes Balears. Un auditori que perjudicarà les grans produccions -que no són ni d'un bon tros sinònims de qualitat- que podien visitar Artà i sa Màniga, ja que Manacor actuarà com a centre comercial impecable. Sincerament jo crec que no hi fa falta allà aquell centre que acabarà sent puntualment cedit a empreses privades com Trui, Paco Vicens o Mallorca So. Per llogar-hi cadires: El Govern acabarà fent un teatre a tres empreses privades!!!

TANMATEIX NO CAUEN ELS ANELLS

Tanmateix en els temps actuals de desculturització -on creiem o ens fan creure que el progrés és fer autopistes, i més com les que fan aquí que són més amples que llargues-, el vertader progrés només el trobarem en l'estímul dels consums culturals, que no hem de confondre amb oci, apropant la cultura tan a prop del ciutadà com sigui possible.

Avui en dia que les humanitats, la intel·lectualitat, el pensament, pateixen l'assetjament que pateixen i ens fan creure que en la democràcia tenir la majoria significa tenir la raó, caldria recuperar l'esperit republicà del muni-

cipalisme, l'esperit d'aquells homes i dones que del 1931 al 36 s'enfrontaren al caciquisme construint tantes escoles com les va ser possible, i que tenien en l'educació i la culturització de poble les anses del canvi real.

I ACAB AMB L'AMIC RAJOY

Quin trio en Rajoy, en Zaplana i n'Acebes... Per estar assustats. Ni en Fraga té tanta enyorança del franquisme com aquests. Qui tenguí dos dits de seny hauria de fer un pensament ben fet.

FONTANERIA

JOAN MIQUEL

C/ Verge Trobada, 46. - Mobil 636089861
07530 SANT LLORENÇ

Son Garriga

Aquest mes hem visitat Son Garriga, propietat llorencina que limita amb Can Duai, ses Serres, Ca na Cupa i la clova de Ciutadella. És una finca d'unes cinquanta quarterades on ens hi esperaven els propietaris, l'amo en Sebastià i la madona Calalina.

Fa uns trenta anys que ho compraren, perquè resulta que Son Garriga va pertànyer a una senyora de Palma que va deixar aquesta finca per "Obra Pia" (beneficència) als frares Franciscans, que la varen vendre a l'antic amo de Son Garriga. Quan aquest senyor ho va tornar voler traspassar es varen trobar amb què no havien fet l'escriptura de compra-venda, aleshores l'amo en Sebastià es trobà entre l'espasa i la paret, ja que volia comprar Son Garriga de tota passada. Ens ho conta com a anècdota, ja que li va costar un parell d'anys aconseguir els documents i poder escripturar la finca. També es va trobar que hi havia uns marmessors (albaceas)

però ell no es va cansar. En aquells temps els seus dos fills majors estudiaven a la Porciúncula, un col·legi de Palma de franciscans, i va pensar d'anar a parlar amb el Superior, ja que la finca va pertànyer a aquesta congregació; reconeix que li ajudaren molt i a la fi ho va aconseguir.

L'amo en Sebastià, quan tenia sis anys ja anava a Son Garriga amb un tio seu que era "escolà major" de l'església, a cercar brots d'olivera per la festivitat del dia del Ram, hi anaven amb l'amo en "Bosco", que tenia un carro de parells tirat per dues someres.

Quan Son Garriga va esser seu va començar a fer-hi feina, va contractar l'amo en Tomeu de Can Falera, que hi va fer feina uns set anys, voltaren la finca i l'arreglaren, ja que estava una mica abandonada. Ens conta que els veïnats hi anaven a donar-li l'enhorabona i que li deien "heu comprat el rebost de Son Garriga". Recorden que hi havia un gran figueral, pereres, i que sembraven blat i altres cereals ja que la finca té una gran part de terra bona i una altra de terra més prima. Ens diu que a Son Garriga hi havia moltes oliveres -de fet antigament hi havia una tafona-, però ell de tot això ja no hi va trobar res, havien tallat les oliveres per vendre-les.

Les cases tenen més de cent

Antònia Galmés i Aina Pont

anys, la façana està totalment reformada, igual que la teulada, que és de dos vessants. Dins les cases ho conserven tot com abans, no han sofert cap reforma, són de dos aiguavessos i al primer hi trobam a la dreta una habitació amb alcova, l'entrada i a l'esquerra la típica cuina de foravila, amb una bona foganya, el cossi per a rentar-hi la roba, uns escudellers just devora la finestra per a tenir més llum i un detall que ens crida l'atenció: "un festejador", que és una paret amb una finestra baixa i al mig hi posaven una cadira a cada part de paret i els festejadors podien xerrar i mirar-se per la finestra. Ens imaginam que també hi havia molts d'ulls que vetlaven, com ha canviat el temps...

Al segon aiguavés hi trobam un rebost davall de l'escala que puja al sostre i una habitació amb alcova a cada part. Dins aquest segon aiguavés hi trobam com un caixó fet d'obra, que té el nom de mesclador, aquí hi mesclaven el menjar que havien de donar al bestiar: garroves, faves, civada, ordi... Una vegada mesclat omplien les senalles i ho donaven als animals.

El sestador és de volta de cantons, i a la dreta hi ha una petita rampa feta d'obra que ho comunica amb el paller. On antigament hi havia la tafona

ho han reformat molt, han fet una gran cuina-sala-menjador abaix i habitacions a la part de dalt, ja que l'amo en Sebastià i la madona Catalina tenen quatre fills, tots ben casats i nou nets i per tant quan es reuneixen són molts a la taula.

També ens han contat que han fet molta de feina, varen esser dels primers que anaren per Cala Millor. Recorden que quan començaren només hi havia l'hotel Eureka, llogaven bicicletes a cinc pessetes l'hora; començaren amb quatre i arribaren a tenir-ne seixanta, passaven set mesos a Cala Millor sense anar a Sant Llorenç pràcticament. L'amo en Sebastià feia el servei del tren de Son Servera a Cala Millor amb una "camiona", va tenir cotxes de lloguer, més tard compraren un solar i construïren el que seria el conegut "bar Rigo",

després va venir el supermercat, etc...

Actualment disfruten de la família, els negocis els porten els fills, però de Son Garriga encara se'n cuida l'amo en Sebastià. Des d'aquí els desitjам salut per molts d'anys i donar-los les gràcies per un capvespre tan agradable.

Vetlades en el Molí d'en Bou

Dia 29 de juliol en Pere J. Santandreu parlarà de Teatre antic a Mallorca

Per apuntar-se: Isabel Nicolau: 971 838045

Kodak Kiosk

Tus fotos digitales al instante

Ignasi fotògraf

Major, 47-Sant Llorenç
tel i fax: 971 838351

Kodak
Fotos digitales al instante

Un nou Estatut per a les Illes Balears

PSM- Entesa Nacionalista

EL MOMENT POLÍTIC: OPORTUNITAT I INCERTESA

El canvi de govern a l'Estat espanyol i la conjuntura política resultant de les darreres eleccions generals ens ha abocat a un procés global de reformes estatutàries a les diferents comunitats autònomes. Aquestes reformes tant poden significar una gran oportunitat per aconseguir l'estatut polític que es mereixen les Illes Balears com també conduir a escenaris polítics de precipitació, reformes superficials o insuficients que únicament responguin als interessos dels grans partits estatals.

El PSOE d'abans de les eleccions generals del 2004 mostrava un discurs més o menys federalitzant i, en conseqüència, va crear algunes expectatives per avançar cap a un estat de vocació plurinacional a diferència de l'Espanya immobiliària i unitària del PP. Després de les eleccions, però, les coses han can-

viat. Cada cop és més evident que el PSOE entra en el joc de les reformes estatutàries de mala gana, amb discursos sovint contradictoris, i el PP ho fa per interessos de partit i amb l'objectiu de dinamitar els processos de reforma més avançats.

Pel que fa a les nostres illes hem passat en el transcurs d'alguns mesos d'un Partit Popular contrari a qualsevol reivindicació de reforma estatutària a un PP que pretén ara "liderar" la reforma de l'Estatut, tot transmetent el missatge polític d'exigir per a les Balears les quotes d'autogovern que puguin assolir altres comunitats autònomes, molt especialment Catalunya. En el fons no és més que una estratègia per fer que sigui el PSOE qui posi les limitacions més marcades al procés, la qual cosa sembla que no és gens difícil. De fet, no és altra cosa que la conjuntura política dels grans partits d'obediència estatal, que en el fons comparteixen una mateixa idea d'Estat espanyol i la mateixa incomoditat

i temor davant la consciència nacional dels altres.

A pesar d'aquest context, però, els nous estatuts han de tancar definitivament els errors i les insatisfaccions de la transició democràtica, i ser textos legals moderns, actualitzats i adaptats a la realitat plural de l'Estat espanyol. Aquest procés global de reformes que s'ha iniciat ha de suposar una oportunitat per a les Illes Balears després de vint-i-dos anys d'autonomia.

Els pobles de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera no mereixen una reforma estatutària superficial o intranscendent, sinó un nou i ambiciós Estatut que superi les mancances i les grans limitacions de l'Estatut d'autonomia de 1983. Les Illes Balears necessiten un nou Estatut que asseguri plenament l'autogovern, millori la qualitat de vida dels ciutadans, doti les institucions pròpies del màxim sostre competencial i reconegui la nostra identitat i realitat nacional.

Fundació Campaner

El Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació ha concedit una subvenció de 50.000 euros a la fundació Campaner, que la destinarà a la nova escola primària que ha construït a Diffa i a la construcció de pous i molins, a fi de proveir d'aigua i menjar als poblats que conformen una de les zones més pobres del món.

Els Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació és una entitat que va néixer fa 10 anys i que gestiona el 0'7% solidari dels pressuposts dels Ajuntaments de Mallorca, del Consell Insular i del Govern de les Illes Balears.

La fundació Campaner no cal presentar-la a Sant Llorenç, ja que és ben sabut que va néixer fa 9 anys per lluitar contra el noma, una malaltia que afecta una bona part dels infants de Níger. Actualment compta amb prop de 600 socis i té la seu a Inca, amb delegació a Barcelona.

A la propassada fira de Son Carrió tenien muntat un estand, on venien camisetes i altres objectes fets a l'Àfrica, per tal de recaptar fons per a la seva

organització.

Si voleu més informació us podeu adreçar directament a la seva pàgina web: www.fundacioncampaner.com.

Sant Joan Pelut; la música

Existeixen actualment dos enregistraments de la música que acompanya la dansa de Sant Joan pelut a Sant Llorenç des Cardassar:

La primera gravació és del grup Sis Som i va editar-se al disc "Tonades i música de Llevant", homenatge a l'amo en Toni Bonet "Fai" l'any 1982. Els instruments usats en aquesta ocasió són el violí, mandolina, llaüt, guitarra i guitarró.

Per aquest enregistrament s'aprofitaren les notes que havia transcrit al paper Joan Ramis, segons ho havia sentit sonar a l'amo en Toni Bonet "Fai", en Pep Jaume "de son Berga", i l'amo en Toni Orell.

No és fins una vintena d'anys més tard que trobam el segon enregistrament de la peça al disc "No dona gran cosa més l'agre de la terra" del grup Tramudança (2001). Per a aquesta ocasió, a més de la interpretació que se'n féu al disc "Tonades i música de Llevant" s'ha utilitzat com a base la melodia que l'amo en Llorenç "Borges" mostrà quan tenia ja noranta anys a na Joana Domenge i n'Eugeni Canyelles, amb el seu violí.

N'Eugeni i na Joana, juntament amb altres membres del grup Tramudança, feren els arranjaments necessaris i a més recolliren algunes teringues de cançons que la gent recordava del dia de la festa de Sant Joan. Aquesta peça, que permet ser ballada, ha estat part del repertori de moltes actuacions del grup Tramudança a plaça, especialment per obrir el ball, ja que la seva composició és semblant a la de la jota (cobla-tornada).

Eugeni, tu que has treballat amb els dos enregistraments de la música de Sant Joan Pelut i que a més ets un gran coneixedor de la cultura popular, sobretot de tot el que es refereix a la música de ball de Mallorca que ens en pots dir d'aquesta peça?

Bàsicament que és una peça molt senzilla, semblant a una jota composta per dues frases que es repeteixen i es tanquen amb una coda final.

A més de treballar als enre-

gistraments, has fet una tasca important de recerca històrica. Tens alguna teoria sobre l'origen d'aquesta música?

No, no hi ha cap testimoni clar que indiqui d'on prové aquesta música. A Mallorca hi ha moltes músiques que acompanyen danses rituals sobre les quals no s'ha trobat el seu origen i sobre les quals no s'ha investigat. Una de les possibilitats és que el que coneixem avui dia com a la música de Sant Joan, sigui una part del que fou al seu origen però no hi ha res segur.

Quina és la instrumentació original?

No hem trobat cap document que en doni fe. Per tant, a l'hora de fer l'últim enregistrament al disc "No dona gran cosa més l'agre de la terra", hem decidit fer una versió fidel als testimonis que hem pogut trobar. Inclou la descripció instrumental que en fa Salvador Galmés a la seva novel·la Flor de Card, introduint el flabiol, la força de la melodia definida pel violí que ens ensenyà l'amo en Llorenç "Borges", el llaüt per l'amo en Toni Orell i la guitarra i guitarró per l'amo en Toni "Fai" i en Pep "de Son Berga".

Eugeni, moltes gràcies per l'estona.

Rafel Umbert

XXV aniversari de la recuperació de la dansa de sant Joan Pelut

Una de les manifestacions més característiques de la cultura popular mallorquina són els balls de figures, també anomenades danses rituals.

Curiosament, el nostre poble conserva una d'aquestes danses, el ball de sant Joan Pelut, del que enguany es compleixen vint-i-cinc anys de la seva recuperació.

Darrerament en Rafel Umbert, en Pep Jaume i en Biel Nicolau són les persones que miren d'arreglar totes les notícies i informacions sobre aquesta dansa, per tal de què cada any el dia 24 de juny tot surti el millor possible.

Segurament per la relació que vaig tenir amb el seu padrí i darrerament amb ell mateix, ja que ha agafat el seu relleu a les sonades de jotes i mateixes, em resulta fàcil implicar-me en totes aquelles manifestacions comunitàries que ens endinsen en les arrels de la nostra cultura popular.

Davant la il·lusió per donar continuïtat a aquesta festa em va semblar oportú parlar-ne amb una persona que va tenir un paper decisiu en la recuperació: el rector Don Joan Rosselló Viquer, home entusiasmada de les nostres tradicions, i que juntament amb altres persones que l'ajudaren a recuperar la figura d'aquesta dansa, i que tal vegada en fou l'ànima per ésser de Felanitx -un dels altres pobles que conserven aquesta dansa- va tenir un especial interès en què Sant Llorenç la recuperàs.

L'admiració de Don Joan per Salvador Galmés va poder ser-ne un altre motiu, ja que a la novel·la Flor de Card hi ha una descripció de com es ballava sant Joan Pelut antany.

Però no se tracta de cercar motius, sinó de donar-li les gràcies per la

dedicació i l'esforç de revitalitzar aquesta dansa que només se conserva a tres pobles en tota Mallorca. M'agradaria dir a Don Joan que encara som deutors de la llavor que va sembrar entre nosaltres pel que fa a la cultura i a la llengua del país. Molt amablement ell ha volgut contestar aquesta entrevista on-line que hem pogut fer gràcies a les noves tecnologies que acurcen distàncies.

Ens podríeu contar com du-guéreu a terme la recuperació de la dansa de Sant Joan?

Per ventura aquesta recuperació va néixer del corquet que sempre m'ha roegat envers l'estimació de les coses nostres i que, d'una manera o altra, conformen la nostra identitat i ens han fet així com som. Vàrem recuperar aquesta dansa de sant Joan Pelut perquè a Sant Llorenç, altre temps, es ballava, com podem veure llegint els capítols V i VI (Quart creixent i Ple) de la contarella FLOR DE CARD de Mn. Salvador Galmés. Si a Sant Llorenç no s'hagués ballat mai, no l'haguéssim recuperada perquè hauria estat un anacronisme estantís.

Qui vos va ajudar en aquesta recuperació?

Si la memòria no em falla, jo diria que una de les persones que més va

ajudar a aquesta recuperació va ésser en Tomeu de ses Sitgetes, que també va cosir el vestit, segons el descriu el capellà Capirró a la contarella suara citada. Sense oblidar tota l'altra gent que va col·laborar de bona gana, començant per en Toni "Paler", que era el ballador, seguint pels dos dimonis en Tomeu "Fosser" i en Miquel "de sa Murtera", i acabant amb els sonadors: l'amo en Toni "Fai", Pep de son Berga, en Toni "Orell" i en Joan "Verrató"; tal volta hi hagués altra gent implicada, però no ho record.

D'on traguéreu la música?

El qui va proporcionar la música fou En Xisco "Punta", que era un dels darrers que l'havien sonada, però només se'n va recordar d'un fragment. Una altra persona que també l'havia sonada era l'amo en Llorenç "Borges", ells la mostraren als sonadors que ja he anomenat.

I el ball?

El ball el va ensenyar l'amo Andreu "fil" que vivia per "Corea".

Vàreu trobar l'antiga indumentària?

Com ja he dit més amunt, el vestit el va cosir en Tomeu de ses Sitgetes, inspirat en la descripció que en fa Mn. Galmés a FLOR DE CARD. I el capell el feren dues monges, Sor Catalina del Camí que se'n recordava de com era, ja que ella va estar al convent de Sant Llorenç dues vegades.

Sabeu més o manco quan es va ballar per darrera vegada abans de la seva recuperació?

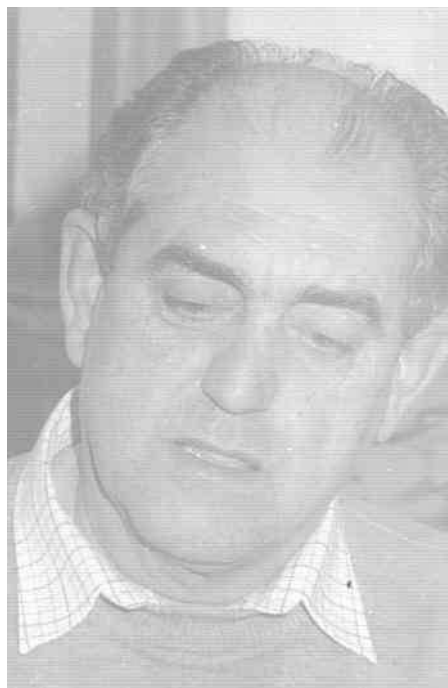
No ho sé; crec que el darrer que el va ballar és el mateix que ara el va ensenyar. Segons els seus càlculs feia trenta-tres anys que no l'havien ballat.

Es va trobar algun document a l'arxiu parroquial sobre aquesta dansa?

No record que n'hi hagi cap, ni que en cercàssim cap, i per tant no en trobarem cap.

Es pot relacionar aquesta dansa amb el solstici d'estiu i amb algun cicle de la vida agrària?

Aquesta pregunta l'hauria de respondre qualcú entès en la matèria.

Jo només som un simple afeccionat. Però amb tot i això, et contestaria afirmativament. Sabem que hi ha -o hi havia- moltes celebracions populars entorn de la festa de sant Joan. Per això es pot llegir, per exemple, qualsevol costumari.

Sant Joan ballant pot estar relacionat amb l'afirmació de l'evangeli de Lluc (I,44) quan descriu la visita de la Mare de Jesús a la seva cosina Elisabet, i aquesta s'exclama que tot d'una que he sentit la veu de la teva salutació, l'infantó ha botat de gaubança dins les meves entranyes? Aquesta és l'opinió d'un amic meu que el tenc per molt sabut.

Ens podríeu explicar quin significat te la figura del Dimoni en aquesta dansa.

Segons aquest mateix amic, pot ser que la figura del dimoni sia més antiga que la dansa de sant Joan i que llavors s'hi afegís. Però són opinions ben discutibles i com dirien Ses Rondaies, "qui no ho creu, no peca".

Coneixeu els altres pobles on es balla aquesta dansa?

Antany es ballava a diferents pobles, segons consta al Diccionari Català Valencià Balear. Actualment em pens que només es balla a Pollença el dia del Corpus; a Sant Llorenç i a Felanitx, el dia de Sant Joan.

A Sant Llorenç sant Joan Pelut, a Felanitx sant Joan Pelòs i a Pollença sant Joan; pensau que tots són iguals malgrat el nom que li dóna cada poble?

Jo diria que sí.

I si voleu afegir alguna cosa...

No hi ha necessitat d'afegir res pus; si no és el desig que seguigueu en la vostra tasca amb constància, pacièn-

cia i bon humor. Molts d'anys.

Joana Domenge

El Quixot a les biblioteques de Sant Llorenç i Sa Coma

Per commemorar el 400 aniversari de la publicació del Quixot, es va dur a terme un contacontes "Les 3 bessones i el Quixot" a les biblioteques de Sant Llorenç i de sa Coma.

A través del Consell de Mallorca i, en concret, de la Xarxa de Biblioteques, es va contractar aquest contacontes, impartit per n'Ada, de la Cia. les 3 bessones de Barcelona.

A la biblioteca de Sant Llorenç va tenir lloc el dilluns 30 de maig, amb una assistència de 65 persones entre nins i adults. A la biblioteca de sa Coma es va contar el dimarts 31 de maig i hi van participar 40 nins i nines.

Una vegada acabat el conte, els nins i nines van fer una titella del Quixot per endur-se'n a ca seva.

Maria Bel Pont, bibliotecària de Sant Llorenç i **Antònia Brunet**, bibliotecària de sa Coma

Felipades

Blau, Felip Blau

Quan llegeixo "Mallorca ets tú" ho dic a un altre.

Si no aturen de vendre sol i platja, anirem el vespre a les roques.

Revetripanes! No hem facis inventar paraules.

Home invisible cerca dona transparent per fer coses mai vistes.

Una hora llarga o una hora curta és una hora de rellotge.

Els beneficis de la mort d'un Papa

Ignasi Umbert

Després d'haver vist la gentada que va assistir a Roma per acomiadar Joan Pau II i donar la benvinguda a Benet XVI, un pot entendre els sentiments que embargaven els romans quan l'any 1305 el Papa Climent V, fent seus els desigs del rei de França Felip IV, va traslladar la seu de Pere a Avinyó. Aquesta petita ciutat del sud de França ben prest va canviar de verd en blau i els diners començaren a córrer com no s'havia vist mai en aquell bucòlic lloc.

Efectivament, Roma, des que l'Església de Crist es va arrambar al poder imperial, el 315, de la mà de l'emperador Constantí es va convertir en una màquina de fer diners, i tan sols en petits períodes ha deixat de fer-ne de cada vegada més.

A les primeres setmanes del mes d'abril tots poguérem veure -d'això s'encarregaren tots els mitjans de comunicació, sense fisures- la gentada que va anar a donar l'adéu -es parla de més de quatre milions de persones que acudiren a Roma- i al mateix temps intentar fer la bona al nou cap de la nostra Església, que pocs dies després seria elegit amb el nom de Benet XVI.

Si parlem d'una quantitat de quatre milions de persones, fent curt, que es traslladaren a Roma i calculem una mitja de quatre dies d'estança a la Ciutat Eterna ens podem adonar del que va suposar per als romans la mort de Joan Pau II i la posterior elecció de Benet XVI. Basta fer una mica de càlcul, sempre tirant per baix, per a adonar-nos de la quantitat de diners que en molts pocs dies anaren a les butxaques dels romans i, naturalment, al Vaticà també li'n va

arribar alguna grapateta, ja que sens dubte més d'un recordatori es va vendre a les botigues de souvenirs vaticanes. Vegeu idò aquests senzills números.

Si dels quatre milions de persones que es deia que havien assistit a Sant Pere, en llevem un milió i mig que se suposa eren de Roma o dels seus voltants, ens queden dos milions i mig de gent que d'una manera o altra es va traslladar des de qualque lloc d'Itàlia o de l'estranger, i posem que aquesta gent es va allotjar a part o banda. Per tant, podríem calcular que:

* 2.500.000 persones amb una estada de 4 dies suposen 10.000.000 milions d'estades.

* L'estada a l'hotel o altre lloc, farem baratet, a 100 euros diaris per persona en règim d'habitació i desdijuni, ens dóna una quantitat de 100.000.000 d'euros en concepte d'hotel.

* Aquesta gent es va moure per la gran ciutat -les distàncies no solen ésser mai curtes- en taxis, metros, trens, etc.; possiblement es gastaren una mitja de 100 euros els quatre dies, el que suposen dos-cents cinquanta milions d'euros, o sia, una mitja de 25 euros diaris, el que comportaria unes cinc mil de les antigues pessetes diàries.

* Aquests peregrins també havien de menjar: suposant que el desdijuni ja entrava en el preu de l'hotel, però el dinar i el sopar no. Podem suposar, i tenint en compte que Roma no és una ciutat gens barata, podem calcular un cost mig de 60 euros diaris -faig baix-, el que fa una mitja de 240 euros per persona durant els quatre dies, o el que és el mateix: 600.000.000 d'euros.

* És molt difícil que un pelegrí torni a casa seva sense haver comprat un record: un rosari, un llibre, unes monedes, estampes, segells, etc., etc.

* Després poden venir altres sorpreses no previstes, no dic que hagin anat de marxa, però vés a saber; per aquest concepte posarem 25 euros diaris, per quatre dies, seran dos-cents cinquanta milions d'euros més.

Recapitem:

* Trasllats dins Itàlia i Roma: 2.500.000 persones x 4 dies x 25 €/dia = 250.000.000.- •

* Estada a hotel amb desdijuni: 2.500.000 persones x 4 dies x 100 €/dia = 1.000.000.000.- •

* Manutenció, dinar i sopar: 2.500.000 persones x 4 dies x 60 €/dia = 600.000.000.- •

* Records-souvenirs: 2.500.000 persones x 25€ cada persona = 62.500.000.- •

* Despeses inicialment no previstes: 2.500.000 persones x 25€ diaris per persona = 250.000.000.- •

El que dóna un total de 2.162.500.000 d'euros (359.809.725.000 de les antigues pessetes). Aquesta seria la quantitat aproximada que haurien anat a parar a les arques dels romans en les dues setmanes que va durar el procés de l'agonia i mort del Papa i l'entronació del nou cap de la nostra Església, Benet XVI.

Això sense comptar amb els desplaçaments fets des del país d'origen de les 2.500.000 de persones que hem calculat més o menys que havien assistit a l'agonia i mort de Joan Pau II i la posterior coronació de Benet XVI fins a Itàlia. També cal dir que la majoria dels establiments hotelers i restaurants pujaren automàticament els seus preus entre un trenta i un quaranta per cent. Per això les xifres que hem calculat són tan sols aproximades i sempre a la baixa. Qualsevol persona que hagi viatjat una mica sap que per aquestes capitals europees no solen regalar res.

L'estat italià/ajuntament de Roma va tenir cura de tota la infraestructura, vigilància -avions i vaixells inclosos-, abastament, neteja, etc., etc. El Vaticà tan sols havia de resoldre l'estada dels cardenals, estança, manutenció i poca cosa més. Un negoci rodó, no és estrany que qualque negociant ja tingués un mica de pressa perquè Joan Pau II es morís, després de tants d'anys. Però mort Joan Pau II tan sols ens queda dir: llarga vida a Benet XVI.

Amèn.

Gabriel Genovart, un llorencí President en la història de l'At. Balears

El passat dia 30 d'abril va morir a Ciutat en Biel Genovart, germà d'en Joan Genovart "Garrit". En Biel Genovart vivia des de feia molts d'anys a Ciutat, on fins a la seva jubilació havia regentat un petita fàbrica de sabates, a la qual algun llorencí recordarà haver-hi fet feina a la seva joventut.

Però el motiu de dedicar aquest petit escrit a en Biel "Garrit" no és altre que recordar la seva afecció pel futbol i la seva relació amb el C.D. Cardassar; essent així que a més d'haver format part de l'equip llorencí en dues etapes molts diferents, va presidir el segon club més important de Ciutat, avui anomenat de la "Via de Cintura". Em refereixo a l'At. Balears, primer en els anys cinquanta (1954-1959), i després una altra vegada en el 1971. Ja en aquesta segona etapa les coses havien canviat molt i ja va ésser molt més curta, quasi testimonial.

La primera etapa fou la més important, tant pel lloc esportiu que aleshores ocupava l'equip de Son Canals com pels resultats que l'acompanyaren. És en aquesta primera etapa en què el fet

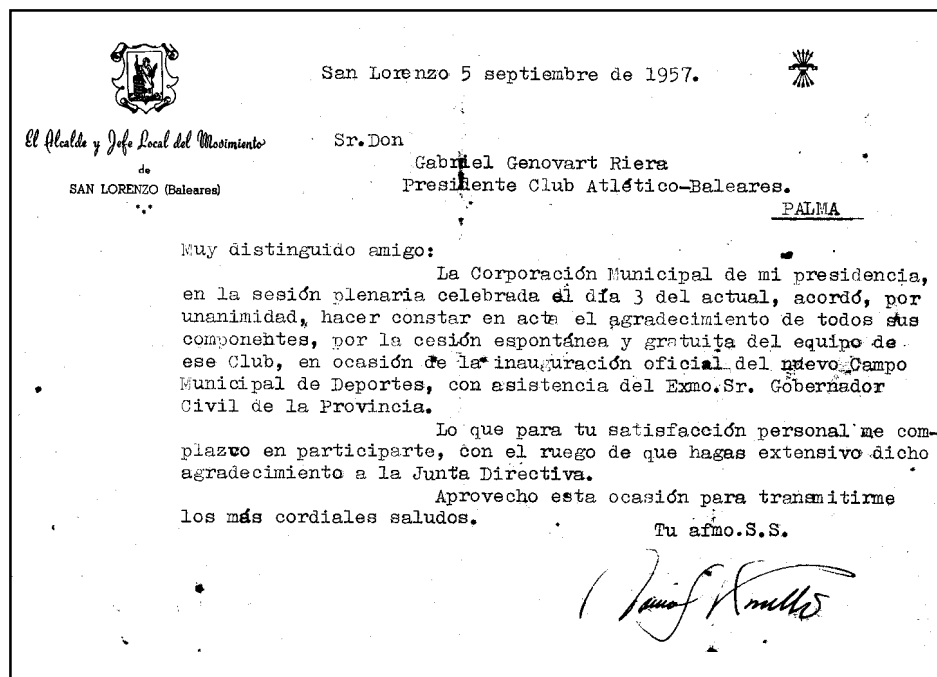
d'ésser llorencí fa que les relacions amb el poble no fossin tan sols de caire familiar, sinó que també va mantenir una excel·lent relació amb el C.D. Cardassar. La seva amistat amb el coronel d'aviació, Sr. Canalejo, va fer possible que més d'un jugador que venia a fer "la mili" a

Mallorca vingués a jugar amb el Cardassar. Els vells afeccionats recordaran els Mengod, Faios, Miret, Andrés o l'espectacular Lucas defensant la porteria amb les seves impressionants "palomitas" que feien les delícies de les jovenelles del poble.

També cal recordar que quan es va fer la inauguració oficial de l'actual camp de "Es Moleter", el dia 18 de juliol de 1957, amb l'assistència del Governador Civil de Balears, Excm. Senyor Plácido Álvarez Buyla, va ésser precisament l'equip presidit per Biel Genovart el que de manera totalment gratuïta fou l'encarregat d'enfrontar-se a l'equip local; el resultat va ésser de 1- 0 a favor del C.D. Cardassar.

El C.D. Cardassar ha de tenir un lloc preferent dins la seva història i per això he volgut fer aquesta recordança com a petit homenatge d'un home que d'una manera totalment altruïsta va ajudar el nostre equip en uns moments importants de la seva ja llarga història. Les més sinceres condolences per a la seva família.

Ignasi Umbert

Còpia de l'escrit remès pel batle de Sant Llorenç, Tomàs Rosselló, al President de l'Atlètic Balears, Gabriel Genovart, agraint-li la participació del seu equip a la inauguració oficial del nou Camp Municipal d'Esports, avui "Camp des Moleter".

**TEATRE A DOMICILI
T'ACOSTAM L'ESCENA**

**PER ACOSTAR-TE A
L'ESCENA
CONTACTA
616.066.739**

Damià Timoner: guitarrista i compositor Felip Forteza i Antònia Galmés

El fa plorar, el fa riure, té sentiments contradictoris, efectes tranquil·litzants, té necessitat física d'aquesta droga que anomena música i la transmet al seu instrument, un instrument polifònic com és la guitarra, ja que ell pensa que té més colors, més matisos, la corda pot sonar més dolça o més metàl·lica i entre altres motius perquè és més fàcil de transportar que un piano. Parlem de Damià Timoner i Riera, nascut a Manacor l'any 1967, té estudis de guitarra, piano, trompeta i viola per aquest ordre. Va estudiar al conservatori de música de Mallorca i començà la carrera musical tocant la trompeta amb "La Búsqueda", un grup de pop-rock. Des de 1992, com a compositor i en solitari, té editat sis compactes, ha donat classes de música, també ha actuat a la BBC (Bodas, Bautizos i Comuniones) fa recitals, ha estat teloner de Lluís Llach, etc.

I parlant un poc de tot, què tal la vetlada?

Molt bé, una vetlada musical sempre aporta efectes tranquil·litzants, com diu en Damià i en general crec que tots vàrem passar un bon vespre i sobretot ell, que ens va confessar estar molt content de la convidada a un restaurant com és el Molí de'n Bou.

I la seva música, com és?

És una música agradable, fàcil d'escoltar però sí elaborada i la prova va esser que una de les peces que vàrem

tenir el plaer d'escoltar, "El voltor negre", és el resultat d'observar molt de temps el vol d'aquesta au.

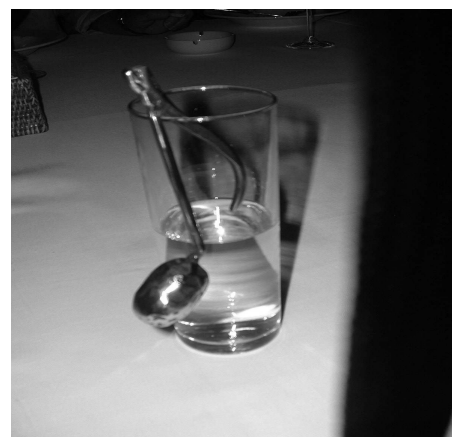
I el sopar?

Boníssim, entre la serviola marinada i el gerret de vedella amb verdures sonaren uns quants temes, seguïrem amb el gelat de dàtils i taronja amb fruites i més musiqueta i així arribam als cafès i llaminadures que en Tomeu ens va preparar amb tant d'esment.

Però, te pareix que en Damià ha quedat content?

N'estic segur, entre el bon ambient de la vetlada, ben acompanyat que va venir ell (amb la seva dona i la seva filla de tres mesos), bon sopar i l'obsequi d'un senalló ple de productes de la terra, va quedar encantat.

Idò, que sigui per molts d'anys.

Joan Roig

Jaumet: Me cagondena, ara ja ha passat un mes? Bé comencem; lo primer, hem de donar sa paraula an en Ramon perquè a sa darrera no el deixarem acabar. Després podem xerrar de sa curolla política arquitectònica desplegada per alguns des tertulians.

Ramon: Primer vos parlaré de sa contradicció de s'Església amb so divorci. Com tots sabeu, un des motius per obtenir-lo és lo que ella diu "sa no consumació des matrimoni ", a no ser que si guis ric, perquè sa justícia vaticana és com s'americana, on només se condemna a sa pena capital an es qui no té capital. Bé, a lo nostro: posem per cas que vols anul·lar es matrimoni; si ets ric, com ja he dit abans, i pagues, no tendràs massa problemes, però si no... prepara't. Lo primer, se torba de cinc anys en amunt a examinar es teu cas; després se convoca sa dona davant es tribunal eclesiàstic, a s'homo no el solen molestar gaire; sa dona ha de demostrar sa seva virginitat, o sia sa no consumació des matrimoni. Com? Idò tres metges capellans li posen sa mà en es lloc on per sa Cúria és tan pecaminós si li hi posa sa resta dets humans. Aquí mos trobam, primer: si ets verge, quina vergonya i quina humiliació que tres externs hagin de conèixer ses teves intimitats; segon: se pot donar es cas de no ésser verge per una errada des teu cos o per haver-te romput s'himen amb un tàmpax, colcant en bicicleta o muntant un cavall sense sella, però ells no ho voldran sebre. També se pot donar es cas que tu, abans de conèixer es teu marit, hagis mantingut relacions amb un altre homo o que en aquest moment li estiguis posant banyes; idò, a més de no concedir-te s'anul·lació des matrimoni, te condemnem an es foc etern. Això és sa igualtat entesa pes representants de Jesucrist. Ell no ho predicava així.

Tomeu: Després d'haver sentit en Ramon, i com diu en Jaumet, jo vénc en pla arquitectònic. Però primer exposaré dues queixes: es poble està molt poc senyalitzat i algunes de ses senyalitzacions -sa des cartell des futbol a s'entrada des carrer Lepant- està col·locat totalment a s'enrevés de com hauria d'estar perquè fes sa funció que li pertoca. Segona queixa: qualcú s'ha fixat en sos toldos que hi ha davant es bar

des camp de futbol? Vells, bruts i espanyats: impresentables. Crec que el Carde se mereix qualche cosa més. Somni arquitectònic des camp de futbol: un vespre vaig somiar que se feien fer ses casetes on hi ha sa peralta, a sa part de s'antiga teulera i a baix se feia un bon restaurant, a dalt una sala d'actes per sa directiva i davall una piscina climatizada i així no tendríem nins tot s'hivern per Artà i per Manacor. També voldria fer una petita consideració: si sa directiva del Carde és sa responsable de mantenir ses instal·lacions en bon estat, s'Ajuntament hauria de procurar no donar permissos per muntar-hi festes rares o perilloses sense es seu consentiment; qualche polític sap de lo que parl.

Júlia: Es meu somni no és tan arquitectònic com es d'en Tomeu, ara bé, el crec tant interessant o més. Ara a la fi tenim sa placeta des Pou Vell com enllestida, ara manca influir a sa gent jove i a lo millor també an es majors que la sàpiguen convertir en lloc de trobada, però això no és lo més important; lo més important seria aconseguir que es camí des Cós amb pujada i davallada i entre es Cos i ses Rotes Noves un solar per fer-hi una cinquantena d'aparcaments; el crec es punt ideal perquè així tindríem es PAC aprop, sa plaça aprop i quan s'hagi acabat es desviament de sa carretera de Son Servera la podríem tornar convertir en passeig, com era en altre temps, molt més tranquils en lo que a trànsit se refereix. Com veus, Tomeu, jo també tenc somnis.

Xesc: Jo com que no tenc somnis, parlaré de realitats. En primer lloc voldria donar ses gràcies a s'ex-govern de n'Aznar pes mal és des 137.000.000 d'euros donats an ets astillers Izard i des 134.000.000 perduts en corruptes per devers Castella. Sa Comunitat Europea, després d'haver-ho comprovat, ara les mos descompta de ses pròximes aportacions a s'Estat espanyol. I canviant de trull, també voldria recordar an es batles objectors de consciència per casar gais que a noltros també n'hi ha moltes de lleis que no mos agraden i si no les complim mos exposam a anar a sa presó. Per tant, si ells no volen fer complir sa llei, com és sa seva obligació, que vagin directes a sa presó.

Jaumet: A jo no me sol agradar

gaire ficar-me en política però avui vos parlaré un poc de lo que consider política local: s'altre dia entrant en es bar des majors, a sa paret de l'esquerra hi vaig destriar una fotografia d'en Cañellas, una d'en Matas i una altra de sa Princesa Munar, i pensant que creien que tenien tants de mèrits n'Antich i es nostro batle, Mateu Puigròs, vaig mirar de localitzar ses seves fotografies; després d'haver mirat ben arreu per tot, a la fi en vaig veure una de na Maria Galmés i vaig comentar per quin motiu serà que no n'hi ha cap de s'ex-President de sa nostra comunitat ni des nostro batle, i conformista que és un, vaig dir "tanta sort, almanco n'hi ha posada una de na Maria". Però un me va contestar i me va dir: "Tu vas molt equivocac; a na Maria no l'hi han posada per política, sinó perquè no l'havien vista mai amb falda i aquest dia en duia". Ala idò, per avui ja basta, si qualcú hi vol afegir qualche frase cèlebre, ara hi és a temps.

Mariano: Jo, an en Serrat, que no el consider gens masclista, s'altre dia el vaig sentir que deia: "Ses dones com es cochinitos, d'elles s'ho poden menjar tot, fins i tot es potons".

Tomeu: Jo no és una frase, és una crítica an es partit Llevant-Barcelona, després de s'empat de n'Etoo, es jugadors han demostrat tenir molt poca consideració an es públic, ésser molt poc esportistes i fins i tot m'atreveria a dir que hi havia qualche maletí p'enmig. Aquí, aquí s'hauria de ficar sa Federació i no sancionar jugadors per haver axecat es braç enlaire.

Mariano: Avui en contaré un de leperos: maldament ja està a punt de casar-se, no tenia ni punyetera idea de quin era es seu deure en es matrimoni; un dia agafa son pare: "Mon pare, dona'm dues lliçons sobre es matrimoni, que jo no en sé res". Son pare, que era tan lepero com ell, li diu: "És molt fàcil això, es primer vespre tu agafes aquesta cosa grossa que tant t'agrada tenir amb ses mans i l'afiques per devora es forat per on ella fa pipí". Se casen i es vespre abans de partir cap a sa lluna de mel, ell li diu: "Primer passarem per ca nostra i després per ca teva. Passen per ca seva i ell agafa s'ordenador, se'n van a ca ella i ell compon s'ordenador dins es forat de s'excussat.

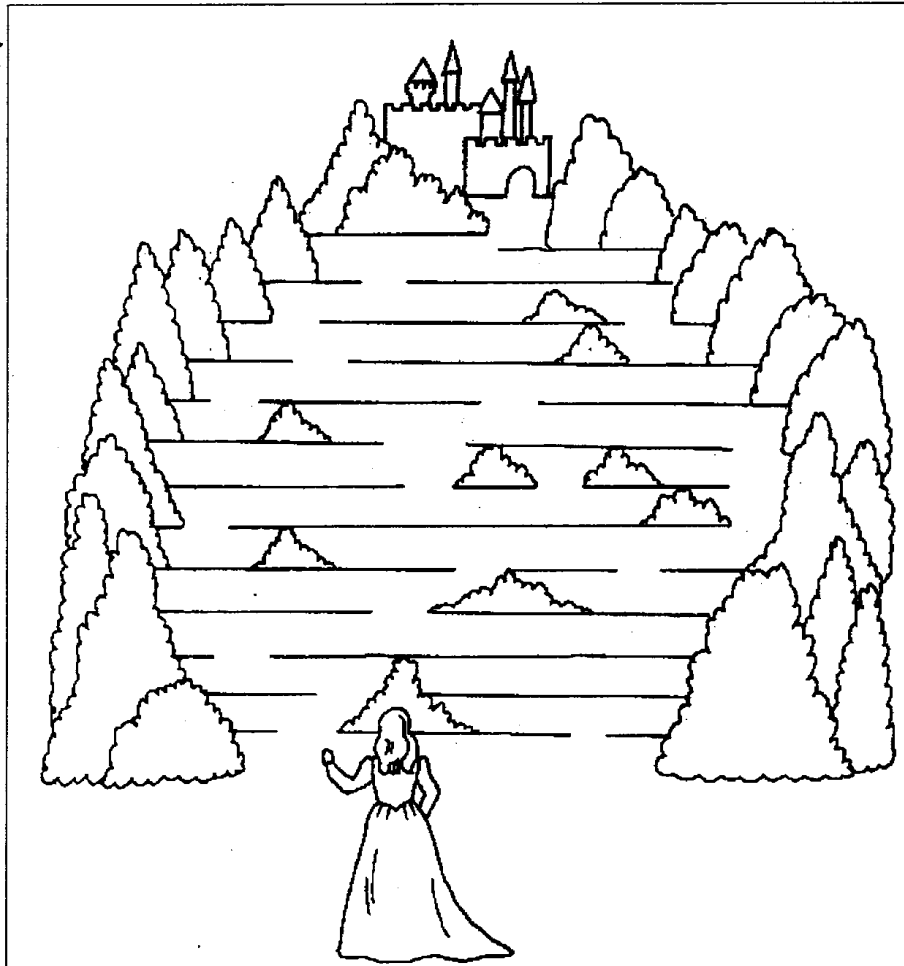
1.- Calcula i completa amb els signes de sumar, restar, multiplicar i dividir.

3		2		1	=	7
5		2		3	=	7
4		3		5	=	2
=		=		=		=
2		7		9	=	0

2.- Endevinalla:

Pujo i baixo cada dia,
 sempre faig igual camí
 portant noves de mil menes,
 sense cap interès per mi.

3.- Laberint:

4.- Resol aquest encreuat numèric:

●	▲	□	●	→	18	—	■
●	▲	■	■	→	15	—	●
●	●	●	●	→	20	—	▲
□	▲	□	▲	→	—	—	□
↓	↓	↓	↓				
	11						

5.- Cerca el nom de 6 insectes:

S	Y	T	I	U	Q	S	O	M	V	Z
K	A	K	A	G	I	M	R	O	F	Z
S	L	Y	P	S	H	P	M	S	N	G
G	L	T	A	B	A	R	A	C	S	E
K	E	Z	H	Y	M	P	T	A	P	S
L	B	Z	A	Z	K	M	B	L	R	O
P	A	P	A	L	L	O	N	A	C	L

Solucions al número anterior:

1.- Les 8 diferències són:

2.- Endevinalla: el cotó

3.- Els números que falten:

4.- Laberint:

6	7	2	→15
1	5	9	→15
8	3	4	→15
↓15	↓15	↓15	↓15

La princesa i el pèsol

Transcripció de Margalida Fiol

Un jove príncep desitjava casar-se, però amb una princesa de veritat. Havia recorregut els set mars, escalat totes les muntanyes del món i lluitat amb els més ferotges dracs per a poder trobar una princesa de debò, però no havia tingut èxit.

A més a més que no eren princeses vertaderes, totes tenien un defecte: unes eren molt grasses, les altres, massa primes, altres molt altes, altres molt baixes, algunes tenien el nas molt gran, i d'altres molt petit...

Després de cinc anys de buscar, el príncep va tornar al seu reialme molt trist i va dir que en el món no hi havia princeses. I després d'això va decidir tancar-se a la torre més alta del castell i es va tancar.

Dies més tard, en un dia amb una forta tempesta, algú va trucar a la porta del palau. Com que els criats estaven molt espantats pels llamps que queien per la tempesta, el mateix Rei va haver d'anar a obrir la porta.

Quan ho va fer, va veure una bonica jove amb un bonic vestit de seda blau teixit amb fils d'or i sabatilles de vidre.

La noia estava tota mullada i les seves sabates deixaven anar aigua cada vegada que feia una passa.

A més, les trenes fetes amb el seu preciós cabell negre s'havien convertit en dues cataractes per les que queien raigs d'aigua.

"Sa majestat, sóc una princesa i estic perduda. Podria passar la nit al seu palau?", va dir la jove fent una reverència. "Una princesa? va pensar el rei, doncs anem a veure si és cert". El Rei se'n va endur la princesa a una de les estances per a què es canviés la seva roba humida.

Mentrestant, va ordenar als seus servents que preparessin una de les habitacions del palau i posessin sobre el llit deu matalassos i deu cobrellits.

Una vegada va estar fet, va posar al fons del primer matalàs un pèsol. L'endemà, el Rei va entrar a l'habitació de la princesa i li va preguntar : "Com has passat la nit?" I la princesa va contestar: "Molt malament, hi havia alguna cosa dura al llit que no em va

deixar dormir".

El Rei va deixar anar una gran riallada i va sortir de l'habitació cridant per tot el palau: "És una princesa de veritat! És una princesa de veritat! Només una princesa de veritat pot ser tan sensible com per a sentir un pèsol en el fons de 10 matalassos".

Va pujar fins a la torre més alta del castell on era el seu fill i li va explicar el que havia passat.

Els dos van riure i ballar. El príncep es va canviar les robes i va baixar a la torre per a conèixer la princesa.

Després el príncep va entrar a l'habitació i va veure la princesa. Ella el va mirar i en aquest instant els dos varen saber que eren l'un per l'altre.

Dues setmanes després es varen casar a palau. Hi va haver una gran festa que va durar tota una setmana.

El príncep i la princesa visqueren feliços per a sempre i el pèsol va ser enviat a un museu del regne, i encara hi és si ningú el se n'ha dut.

Tal dia com avui

ARA FA 35 ANYS

* Que es va aprovar el Pla Especial de S'Illot.

ARA FA 30 ANYS

* Que es va inaugurar la reforma del jardí del Lloc Sagrat.

ARA FA 25 ANYS

* Que l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana va retre un homenatge a mossèn Salvador Galmés.

ARA FA 20 ANYS

* Que Maria del Carme Capmany donà a l'Ajuntament la casa que havia estat la farmàcia del poble, per esser destinada als jubilats. Esperem que deixin de posar traves i que prest puguem gaudir del Centre de Dia.

ARA FA 10 ANYS

* Que s'inaugurà la piscina municipal.

* Que es presentà el quart volum de la col·lecció Es Pou Vell: "Gent de la nostra gent", amb textos de Guillem Pont i dibuixos de Josep Cortès.

* Que se celebraren eleccions municipals: GISC 3, PSM i PP 2, GELLO, UM, PSOE i CB 1 perhom.

ARA FA 5 ANYS

* Que es va presentar el llibre d'Antoni Gili: "De Santa Maria de Bellver a Sant Llorenç des Cardassar".

Josep Cortès

Toieria
Femenias
 llistes de noces
 objectes de regal
 Doctor Pasqual, 8 - Sant Llorenç

El pacte social: l'estoïcisme i Llucià (I)

Crom el Nòrdic

L'estoïcisme

L'estoïcisme (que fou una doctrina inspirada en el cinisme), apareix en el 306 d.C. amb Zenó, pensador atenès d'origen africà, i l'últim pensador estoic d'importància és Marc Aureli, estoic romà. Encara que hom sàpiga que l'estoïcisme és una doctrina d'origen grec, el període més famós, sobretot per aquells apassionats per aquest aspecte de l'ètica antiga, és el període romà, amb Sèneca, Epictet, Marc Aureli i Musoni Rufus. En conjunt, l'estoïcisme es divideix sempre en tres èpoques generals, bastant diferenciades (menciono només els pensadors més coneguts):

-L'estoïcisme antic: Zenó de Citium, Clenates i Crisip.

-L'estoïcisme mitjà: Paneci i Posidoni.

-L'estoïcisme nou: Sèneca, Epictet i Marc Aureli.

Comencem. (Aviso que la informació d'aquest capítol, però ara especialment, està molt comprimida, perdó per les molèsties).

L'estoïcisme antic: Zenó de Citium, Clenates i Crisip

Zenó de Citium (no confondre amb Zenó d'Elea, deixeble de Parmènides), va ésser el primer pensador de l'estoïcisme. Com que ens centrarem en l'ètica de l'estoïcisme, deixarem a part la física-cosmologia i la teoria del coneixement (ho farà possiblement fora del Racó, de comentar els aspectes "menys ètics" de l'estoïcisme), i ens centrarem en l'ètica estoica. Digueren els estoics: "salta el mur de la teoria del coneixement, escala l'arbre de la física i agafaràs els fruits de l'ètica". Així, doncs, per als estoics, com per als epicurians, la seva ètica és una forma de centrar-se en la problemàtica ètica, sense massa complicacions ni gaire elaboració ontològica ni sistemàtica.

Una mica d'història ens serà bàsica. Zenó arriba a Atenes després d'un naufragi. Desencantat de l'ofici de son pare, es posa a llegir diferents obres socràtiques. Arriba a ésser durant un temps deixeble dels cíncics. El seu

pensament (fins més del que alguns afirmen), adopta en bona part aquests aspectes del cinisme: la seva resistència envers les passions i les necessitats materials, la seva subordinació de totes les altres parts del coneixement a l'ètica i el seu lema: "l'home és el centre". El que no s'adoptarà és la desvergonyeria cícnica, el seu rebuig radical cap a la cultura i cap a la religió, i la seva passió per la llibertat de l'individu. Zenó enumera 70 passions nocives de l'home, i conserva una gran fe en la voluntat de l'home per a resistir les passions i combatre l'angoixa. (Després el cristianisme, especialment amb sant Agustí, negarà tota fe en la voluntat de l'home, arribant a creure (o a afirmar) que no serveix de res tota acció humana si no va acompanyada de l'aprovació de déu). L'estoic fa el bé per a adquirir la virtut, però no valora ni positivament ni negativament cap bé que pugui produir la virtut. B. Russell dóna la opinió que els estoics no seguien la seva pròpia ètica, doncs d'ésser així haurien esdevingut homes tancats i aspres i no, com fou així, persones amables i caritatives (a Russell li costa de creure que l'esforç sever de la virtut no pugui deixar de necessitar la caritat cristiana).

No obstant, l'estoïcisme de Zenó aviat caigué en crisi. La radical insensibilitat o apatia dels estoics, la violenta

distinció entre el savi i el neci, o la indiferència cap a les ciències, o el rebuig de la participació en la vida política, eren arguments que lògicament no agradaven a la gent, pel que l'escola estoica en part les modificà i en part les reexplicà. Cleantes, per exemple, descriu romànticament a l'astre-déu de Zenó i li dóna un aire més personal, més de "déu benèvol i totpoderós", i fa filosòficament menys materialista l'escola de Zenó. Com que l'escola estoica amenaçava amb disgregar l'escola, Crisip es veié obligat a replantejar-se els seus fonaments. Crisip ens explica, a l'estil de l'època, com l'acció de déu-logos determina les accions del món i, per tant, l'endevinació del futur o màntica està justificada. (Segons la Bíblia, Jesús també feia endevinacions sobre el futur, però, d'ésser aquestes endevinacions estrictament certes, la llibertat humana, si més no en alguns punts, no existiria, ja que el futur ja no seria probable, sinó segur). Crisip també creu que les actituds individualistes, àdhuc les divisions entre els estats, són aberracions de l'estat natural: la divisió entre els estats és una conseqüència de l'ambició de l'home, i per tant, tots som iguals, i cal abolir l'esclavitud com a element discriminador de l'home, no per raons filantròpiques, sinó filosòfiques. (Innegablement, els estoics, i no els cristians, foren els primers a dur a terme una ferotge crítica contra l'esclavitud, si bé no hem d'oblidar com esclavitud i cristianisme "convisqueren" durant milennis d'una forma no excessivament confrontada fins Lincoln). Tot i la crítica a la ignorància humana, l'amor a la humanitat dels estoics, a la seva manera, està ben clar.

L'estoïcisme mitjà: Paneci i Posidoni

Però en la segona etapa de l'estoïcisme, aquest començà a entrar al món romà. Paneci va quedar molt impressionat per la moral romana: el ciutadà romà del segle I a.C. era un home fidel a la pàtria, a la família i al deure social, enfront al llibertinatge de la culta Atenes. Paneci, però hagué de desradicalitzar l'apatia estoica, transformant-

la en una actitud tranquil·la envers les obligacions de la vida afectiva. El nostre primer estoic romà creu, en un amor semblant al del "Banquet de Plató", que l'amor és com un ascensor: comencem per l'amor als pares, després a la casa i al matrimoni, a l'amistat i finalment arriba a la humanitat sencera.

El seu deixeble Posidoni, però, recupera l'interès per aspectes especulatiu. Només ens referirem a la seva part ètica. Posidoni, filòsof d'origen africà, considera important la interpretació mística del saber, tot i el seu interès per la ciència empírica. Així, obre pas al camí a la fe en els dimonis i l'espiritualisme, preparant el pas cap al neoplatonisme i el cristianisme. Posidoni afirma la religió natural, és a dir, la creença (possiblement inventada clarament per Epicur) segons la qual, com que la majoria dels éssers humans tenen "un concepte" de déu, això prova que la creença en els déus és connatural a l'ésser humà i, per tant, déu existeix (aquest concepte, però, s'oposa a la idea de religió revelada). Posidoni, amb el seu interès per la ciència, obre nous camins al saber del seu temps, però la forta dosi de platonisme de la seva filosofia, també obre pas a l'especulació religiosa i àdhuc a la superstició.

L'estoïcisme nou: Sèneca, Epictet i Marc Aureli

Ja saltem al segle I d.C. (El neoplatonisme no havia nascut aleshores amb Plotí, però ja en tenia mig preparat el terreny). La filosofia, que en Grècia mai s'havia limitat als erudits, estava ben estesa entre la gent, si bé la filosofia estoica, amb Paneci i Posidoni, havia aconseguit ésser la més popular (la religió homèrica estava en franca decadència, "derrotada però no morta", si bé els filòsofs mai explotaren la seva victòria sobre ella, la qual cosa facilità la victòria del cristianisme). Analtzarem Sèneca, Epictet i Marc Aureli.

Sèneca, un filòsof popular romà (mestre de Neró, el de l'incendi de Roma), en el seu llibre "La superstició" s'enfronta a les creences de l'antiga religió, per exemple en la creença en les imatges sagrades ("és absurd pretendre

resar a déu resant a imatges inanimades") o en els sacrificis d'animals ("a déu no se li implora mostrant-li una carnisseria"); per a Sèneca, la vertadera forma d'honorar déu és amb un cor noble, i els temples no s'han de confondre amb un substitut de la veneració a la divinitat, ja que, sense una bona actitud, qualsevol iconografia és fútil i, en veritat, inservible. Aquesta actitud religiosa resultaria absolutament assimilable amb "la religió natural de tots els homes", predicada abans de Sèneca per sofistes i cíncics i després pels il·lustrats; però entraria en contradicció amb bona part del cristianisme: potser Jesús condemnà, dos segles abans de Sèneca, l'ús de temples i imatges religioses, però el cristià comú en general les accepta i les veu com una part bàsica de la seva fe (per exemple els creients del Vaticà).

Quant a l'humanisme senequià, com que per al mestre de Neró tots els homes són part del foc diví, o almenys part de l'ésser diví, veu positiu que creguin en la igualtat connatural d'uns i d'altres. "Els esclaus són amics nostres d'una classe més baixa, això és tot". També és notable la seva crítica de la maldat humana, tot i que la considera com un factor inevitable; a diferència del cristianisme, però, no creu que un salvador ens podria salvar del mal, ni que la mort sigui un mal del qual la fe ens salvi, sinó que és un fet inevitable al qual la fe no millora ni empitjora, i per tant el millor és acceptar la mort amb la resignació estoica i no amb l'esperança cristiana.

La notable similitud de les idees de Sèneca amb les de Jesús féu que

se'l mostrés com un precursor del cristianisme del segle I d.C. (algú assegurarà que Sèneca mantingué correspondència amb sant Pau, cosa improbable). La seva vida, però, és tant allunyada de la moral dels seus escrits com de la religió cristiana: home amic de tirans, explotador del poble, mig criminal, defensor de la moral convencional romana, poc amic de la religió jueva (de la que lamentava la seva difusió), "una espècie de dr. Jekyll i mr. Hyde, en el que teoria i pràctica es contradiuen" segons cibernous.

Epictet, alumne de Mussoni Rufus, contemporani de Sèneca, fou un dels exemples més notables i purs de l'estoïcisme: al contrari que Sèneca, la seva vida i obra mostren poques contradiccions: Epictet practicava, no només predicava, la serenitat estoica, visquent tranquil·lament i, pel que sembla, feliçment, amb pocs béns materials i muntant una escola de filosofia. Un alumne resumí els seus escrits amb el Manual i els discursos que, amb la interpretació moderna de Lebell ("Epictet, un manual de vida"), han quedat bastant comprensibles per a la majoria de lectors. Epictet, però, si bé refusa la moral epicúria, tampoc sent simpatia pel fort rebuig del plaer dels primers cristians: per a ell, la vida és senzillament serenitat, inalterabilitat, respecte, admiració i obediència per l'ésser diví però no sobredependència de les seves ordres. De totes formes, quan Epictet pensa en l'ésser diví, menciona més una espècie d'ordre sobrenatural, d'essència divina, que no pas una entitat molt antopormitzada, o sigui, que hagi adoptat prou el rol humà. Per a Epictet, la fe humana, la voluntat, la independència de les passions, trenca tots els obstacles i ajuda a sentir-se un amb l'ésser diví. Donat que ell i la majoria de l'estoïcisme neguen l'esperança total en una vida feliç després de la mort, Epictet deixa la seva doctrina en una certa resignació, en un cert: "sí, a la meua doctrina li falten moltes coses". Aquest esperit de derrotament, moral i ideològic, que també degueren sentir els últims epicuris, és un signe de cansament de la moral grega, i àdhuc fou un element eficaç de contrapressió del cristianisme.

L'ELA en el microscopi de la paraula-*Motoneurons* Miquel Jordan

Al bon soci d'Adela-Balears Sr. Rafael Manera Nigorra li dedic el present escrit, desitjant-li que la recuperació que duu a terme amb tant d'esforç floreixi esplendorosa aquesta primavera, fent així esmorteir l'avanç de la impietosa malaltia.

Tal i com ja sabem, l'esclerosi lateral amiotròfica és una malaltia degenerativa i irreversible del sistema nerviós central (snc) que afecta la motoneurona superior o cortical i la inferior o espinal.

Però què és una motoneurona? De què està constituïda i com? Això mateix és el que intentarem esbrinar en el present article.

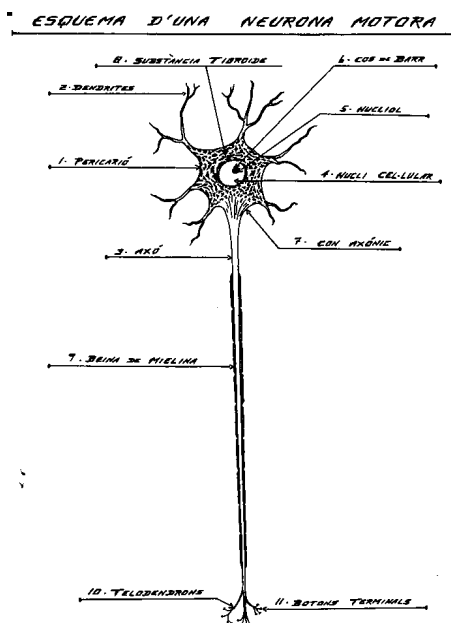
En primer lloc hi ha que dir que el mot "motoneurona" està compost de dues paraules: "moto" i "neurona". "Moto" és la forma prefixada del mot llatí *motor*, *motoris*, de *movere*, que significa moure's. El de "neurona" ve del de *neuro*, que és també una forma prefixada del mot grec *neûron*, que vol dir nervi, amb la qual cosa tindrem que "motoneurona" va a expressar la tasca que duu a terme: fer moure els nervis del nostre cos.

Un cop establerta la seva etimologia, direm que amb la denominació motoneurons es coneixen milions de cèl·lules nervioses o neurones motores, tant superiors com inferiors, que des de l'escorça cerebral les superiors dirigeixen les seves prolongacions fins a la medul·la espinal, on connecten amb les motoneurons inferiors.

Totes aquestes cèl·lules nervioses són les unitats funcionals del sistema nerviós central.

Si agaféssim una sola de les esmentades neurones i l'observéssim detalladament per un microscopi veuríem que està formada per un cos central cel·lular denominat pericarió⁽¹⁾.

El pericarió és el centre tròfic de la motoneurona, és a dir, el centre de nutrició. En ell s'hi troba el nucli cel·lular⁽⁴⁾, que sol presentar un gran nucliol⁽⁵⁾, al qual s'adhereixen en les dones el denominat cos de barr⁽⁶⁾, que és la cromatina sexual pertanyent al segon cromosoma X.

El pericarió està constituït per substància cromofila, coneguda amb el nom de cosos de nissl o substància tigròide⁽⁸⁾ i també pot contenir pigments, generalment de melanina o lipofucsina.

D'aquest centre tròfic de la neurona motora neixen múltiples ramificacions curtes d'aspecte arborescent denominades dentrites⁽²⁾, i una molt més llarga que es diu axó o neurita. El mot "dentrita" ve del de *dendri*, que és una forma prefixada del mot grec *déndron*, i significa arbre.

Aquestes ramificacions arborescents del cos neuronal transmeten l'impuls nerviós en sentit centrípet, és a dir, cap al centre, doncs són elles les receptors dels impulsos nerviosos procedents d'altres neurones. Així, les dentrites contribueixen amb les seves estructures a incrementar la superfície externa de la cèl·lula neuronal.

Quant a la ramificació coneguda com axó⁽³⁾ és el perllongament més allargat de la motoneurona, i la seva denominació li ve d'*axo*, *axono*, que són unes formes prefixades del grec *àxon*, *àxonos*, i significac eix, Té per missió conduir els impulsos des del cos cel·lular fins a les dentrites de la neurona contigua, així com als paquets musculars. Aquests impulsos tenen el seu origen en la regió coneguda com el con axònic⁽⁷⁾, que és l'àrea on s'origina l'impuls.

L'axó es troba recobert a partir de certa distància del pericarió, d'una beina de mielina⁽⁹⁾ que és una substància lipoide, o sigui, greixosa i refringent refractària, essent la seva funció protegir la fibra nerviosa de què està constituït l'axó, i augmentar la velocitat de transmissió de l'impuls nerviós.

L'etimologia de la paraula "mielina" ve de *miel*, que és una forma prefixada del mot grec *myelos*, que vol dir medul·la.

En la seva part final l'axó té unes terminacions molt fines, denominades telodendrons⁽¹⁰⁾, que acaben en uns petits abultaments en forma de maça anomenats botons terminals⁽¹¹⁾, que són els que contacten amb les altres motoneurons o amb les fibres musculars, transmetent l'impuls que duu la seva pròpia cèl·lula.

Els contactes amb els botons terminals i les membranes de la neurona motora adjacent són designats com sinapsis, produint-se així la transmissió de l'impuls d'una a l'altra cèl·lula neuronal.

Aquest és, a grans trets, el retrat de les motoneurons, que són les principals víctimes de la incruenta E.L.A., doncs no en va la terrible malaltia també se la coneix com l'enfermetat de la motoneurona.

L'ÚLTIMA PARAULA LA TÉ NA CATY

"La vida es viu o es malgasta. Hi ha que donar-li sentit..., assaborir-la. Es viu fent viure".

Pedro José
i les seves manualitats

Carrer des Pou, 34
Sant Llorenç des Cardassar
Tel. 971 569186

L'exploració de la platja de Sa Coma (XXXV)

Resum i conclusions

1.- Ja el febrer de 1987 l'Ajuntament en ple intentà concedir l'exploració de la platja de Sa Coma al Sr. Moll. El PSM, molt crític amb aquell concurs, juntament amb l'informe del secretari-interventor clarament en contra per no ajustar-se a dret, aconseguen paralitzar el concurs.

2.- El mes de març de 1987, tres mesos abans d'unes eleccions municipals el batle Bartomeu Brunet, amb un decret, autoritza provisionalment Redo S.A., propietat de la família Moll, a realitzar obres d'acondicionament i equipament dins la zona verda de darrera la platja de Sa Coma, amb la construcció d'un bar-balneari i dos bars.

3.- Tres mesos després del decret de batlia i per Ordre Ministerial del Ministeri d'Obres Públiques de Madrid i amb un govern del PSOE, es dona una concessió a Redo S.A. per acondicionar i equipar la zona verda de darrera la platja de Sa Coma, amb un bar balneari i dos bars per un període de 25 anys.

4.- Es poden comprovar amb això, les influències d'en Moll, amo de Redo S.A., tant a Madrid amb un govern del PSOE, com a les Illes amb un govern del PP, com a l'Ajuntament amb la majoria de regidors que callen davant aquesta concessió.

5.- El juny de 1987 amb l'Ajuntament dissolt, el batle provisional Bartomeu Brunet, fa un nou decret i dona la llicència a Redo S.A. per l'obertura d'un bar-balneari i dos bars. A través d'una darrera "cacicada" i qui sap amb quantes coses més, Redo S. A. havia aconseguit l'exploració de tres negocis dins el domini públic de Sa Coma per

25 anys.

6.- El gener de 1990 quan l'Ajuntament de Sant Llorenç, com cada any, està tramitant segons el reglament de Costes la seva petició i projecte per l'exploració de la platja de Sa Coma, ens arriba de Madrid un escrit del Ministeri d'Obres Públiques, on ens diuen que tenim 15 dies per al·legar i presentar documents, ja que el Ministeri vol revisar la concessió atorgada a Redo S.A. per ocupar terrenys de domini públic marítimoterrestre (els famosos bars dins zona verda) i atorgar-li directament l'exploració de la platja.

7.- El PSM manifestà immediatament la seva oposició rotunda a què es donés l'exploració de la platja de Sa Coma d'aquesta manera, ja que anava clarament en perjudici de l'Ajuntament i de tot el municipi.

8.- Perquè l'administració costanera de Madrid i d'aquí accedis a aquesta pretensió, recolzant els interessos de Redo S.A. davant els municipals, està clar que no n'hi ha prou convidant a passar les vacances al Director general del Ministeri per Sa Coma. Des del PSM ens podem imaginar clarament els motius perquè certa gent amb molt de poder per Madrid, pugui impedir a l'Ajuntament exercir el dret d'exploració d'una platja del seu terme municipal.

9.- Tampoc es coneixia la idoneïtat de Redo S.A. per prestar uns serveis a la platja de Sa Coma, ja que es tractava d'una societat de recent creació que no tenia cap experiència amb la prestació d'aquests serveis.

10.- Davant l'escrit del Ministeri d'Obres Públiques on ens comunica que s'està tramitant l'expedient de revisió de la concessió atorgada a Redo S.A. de 1987 per l'atorgament dels serveis de la platja de Sa Coma, la Corporació per unanimitat acorda: Oposar-se a la revisió de la concessió. Aquest és un intent insòlit, del qual l'Ajuntament no té precedents, on els interessos d'aprofitament d'un particular s'imposarien als de la col·lectivitat.

Antoni Sansó

Ex-regidor de Sant Llorenç

No tenim res i un punt més

Ara fa gairebé vuit mesos que un grup de pares ens mobilitzarem i férem una sèrie de gestions, de cara a trobar una solució a la problemàtica del transport escolar (no subvencionat) dels al·lots que comencen o fan el batxillerat a l'institut d'Artà.

Ens posarem en contacte amb l'Ajuntament, a través del qual xerrarem amb la conselleria d'Educació; també hi va haver una important recollida de firmes i un suport quasi generalitzat de totes les associacions del poble, així com diferents articles a la premsa escrita.

La darrera passa va ésser una reunió dels pares afectats, l'Ajuntament i la companyia. D'aquesta trobada sols en traguérem una amenaça per part d'Aumasa: que, o ens retractàvem del que s'havia publicat o els nostres nins no podrien utilitzar el servei de l'autocar. Nosaltres ens mantinguérem en la nostra postura i a hores d'ara encara esperam la resposta afirmativa d'Aumasa.

Per intentar pal·liar la situació l'Ajuntament ens va proposar i animar a sol·licitar una beca de transport que segons ells estava pràcticament assegurada, però que l'han denegada a tothom.

L'Ajuntament també veia com una sortida a aquest problema, el servei de bus "llançadera", del que disposen la majoria dels pobles on el tren no hi arriba. Semblava que pel gener ja funcionaria, però il·lusos de nosaltres, no ens podríem pensar mai que vuit mesos després ens trobaríem amb la mateixa situació del principi (encara acompanyam i anam a cercar els al·lots d'Artà).

Això és un problema que sempre es repeteix. Els pares dels que comencen el batxillerat l'any que ve ja es preocupen per veure com ho faran.

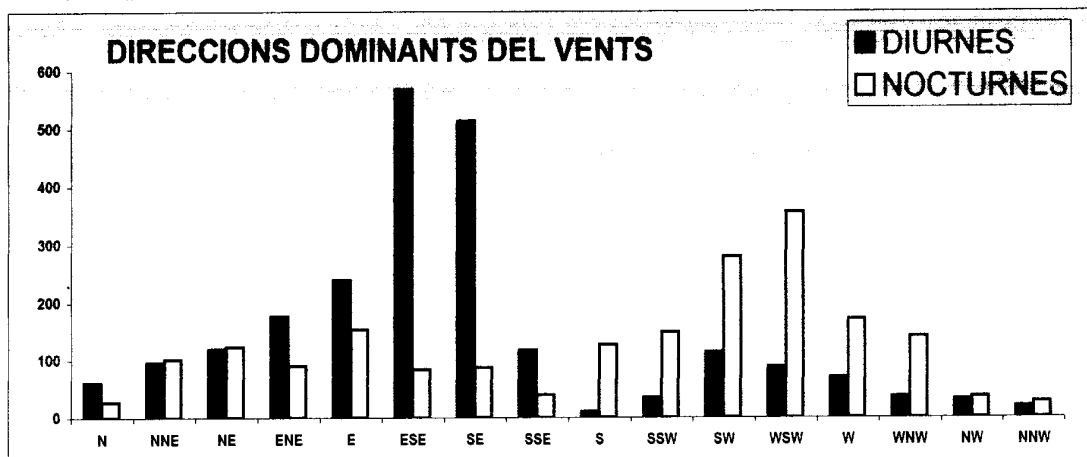
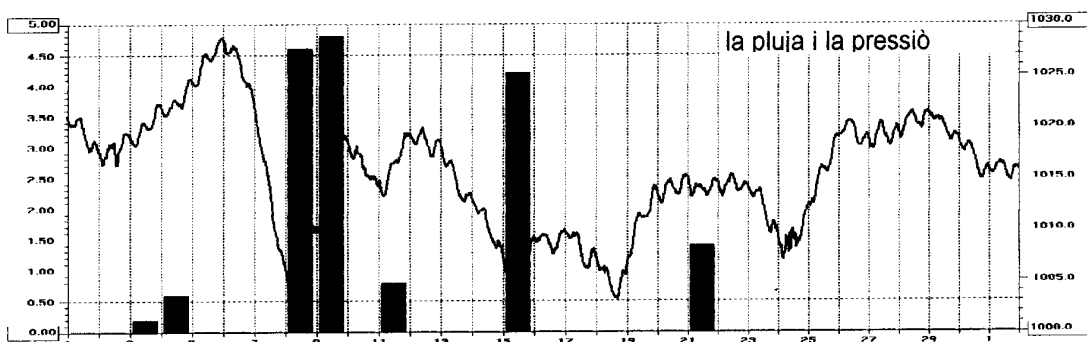
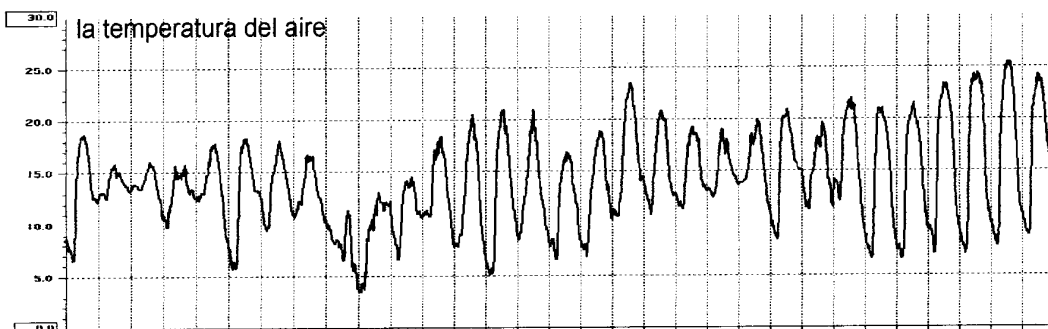
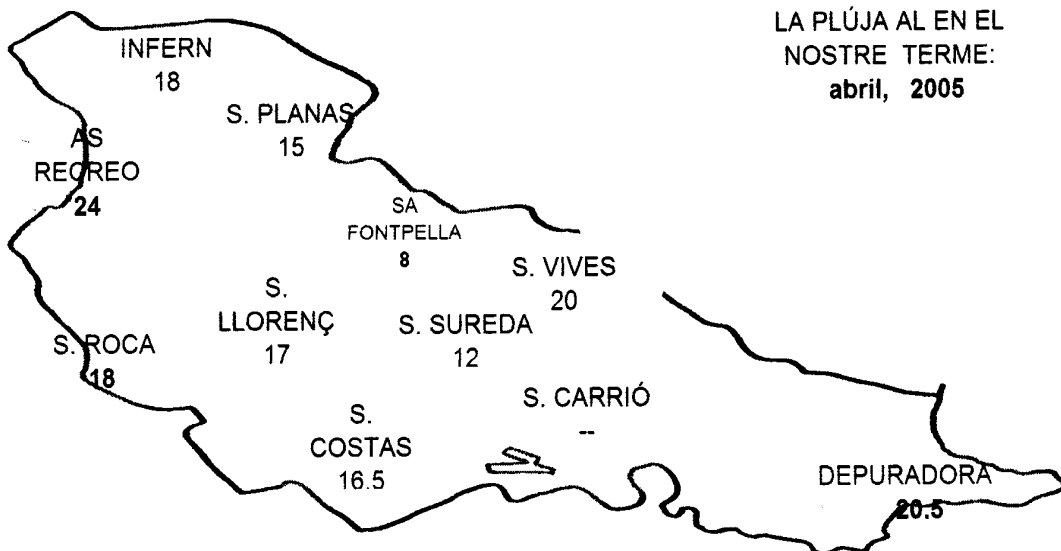
Davant tot això, ens afegim en l'opinió d'altres articles de la revista, en el "crit del no tenim", perquè per no tenir no tenim: ni PAC, ni transport públic, ni centre de dia (per ara), ni residència, ni institut, ni res per anar-hi (assequible i en condicions).

En una paraula: Sant Llorenç no té RES.

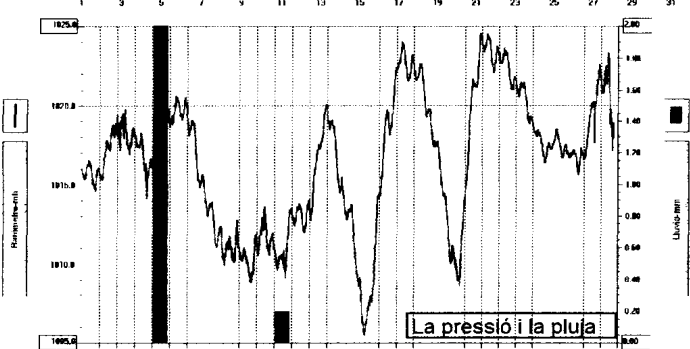
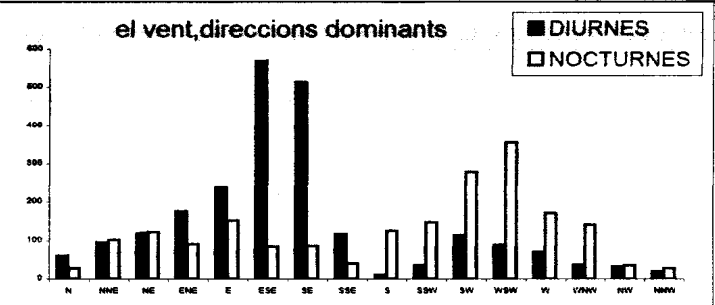
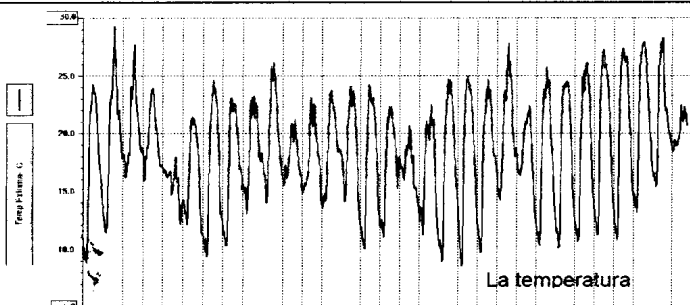
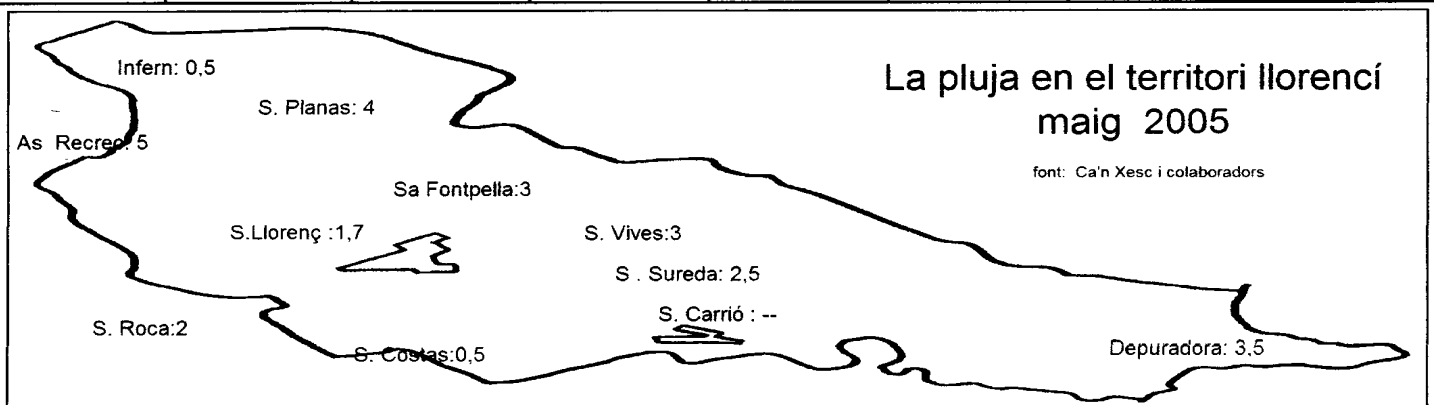
Can Xesc - Estació meteorològica B480 - Sant Llorenç des Cardassar

CEL SERÈ 15 días	
CEL VARI 8 días	
CEL BEN COBERT 7	
HA FET GRANIS 0 VEGADE	
TRONADES 0	
GELADES 0	
PLUJA ACUMULADA EN EL 2005 133 l/m2	
DIRECCIÓ DOMINANT DEL VENT: PONENT	
VEL MÀX DEL VENT. A SANT LLORENÇ	46,7 kms / hora
VEL MÀX DEL VENT. A SA FONTELLA	75,7 kms / hora
RECORREGUT DEL VENT EN UN MES (EN KMS.)	4.032 Kms.
BOIRADES 1	
TEMPER. MÀXIMA 25,7°	
TEMPER. MITJA 14,0°	
TEMPER. MÍNIMA 3,5°	

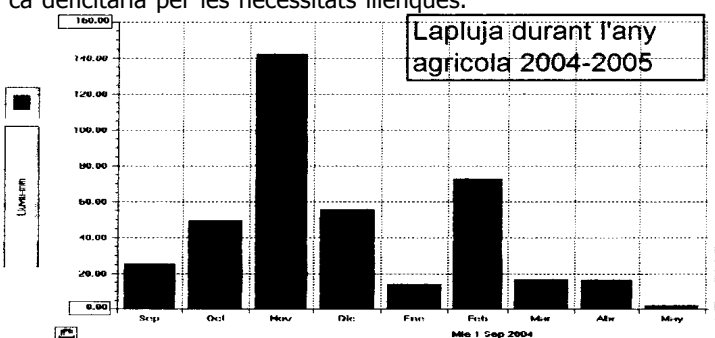
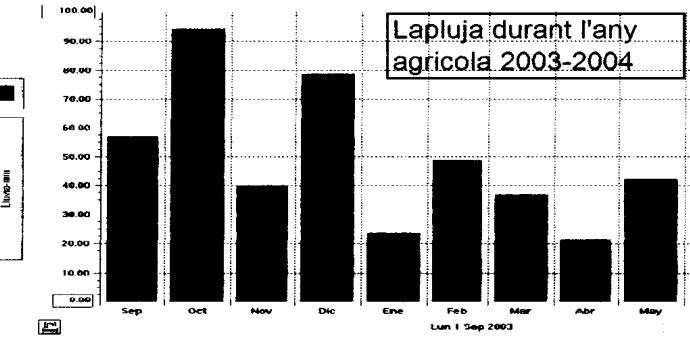

CEL SERÈ 20	VARIABLE 6	CEL COBERT 5	GRANIS 0	TEMPESTES 0	DIAS DE PLUJA 1	BOIRADES 1	GELADES 0
	4.324 Kms	48,3 kms/ hora	43,3 kms/ hora				
DIRECCIO DOMINANT DEL VENT XELOC	RECORREGUT DEL VENT EN UN MES (EN KMS.)	VEL. MÀX DEL VENT. A SANT LLORENÇ Kms / h GREGAL	VEL. MÀX DEL VENT. A SA FONTPELLA Kms / h GREGAL	TEMPER. MÀXIMA 29.3 °C	TEMPER. MITJA 18.7 °C	TEMPER. MÍNIMA 8,6 °C	PLUJA ACUMULADA A 31-03-05 135,2 l/m2

Hola, bona gent. El motiu de publicar dues planes és que el 25 del mes passat férem una escapada al país de la meva nora, el Japó, i vaig deixar per una vegada l'habitual pàgina del temps; per això ara tendrem racció doble, tot sia dit de passada. Tornant al tema, si la providència divina no hi posa remei, pareix que estam davant un estiu sec, perquè ja hi comença, i lo lògic és que ja no faci lo que no ha fet en el mes de maig, encara que en meteorologia tot és possible, fins i tot ploure granots. En els gràfics tenim l'evolució de la temperatura, la pluja i la pressió; a baix, la pluja de l'any agrícola del 2003-2004 i del 2004-2005. Deix els comentaris per als lectors de Flor de Card. Fins al 30.05.05 l'any agrícola duu ploguts 241 l/m², xifra una mica deficitària per les necessitats illenques.

Maridatge a sa Punta

Josep Cortès

A començaments del mes passat Flor de Card va esser convidada a un sopar/maridatge per presentar els vins de Cellers Unió al restaurant Sa Punta, entre Cala Bona i el Port Verd, a l'indret conegut com sa Punta Roja, al qual hi assistiren en Felip Forteza i el qui signa aquesta crònica.

La bodega estava representada pel seu enòleg, Pere Escudell, Eduard Saavedra, somelier, Bernat Fiol, encarregat a Balears i Joan Estrelles -el fill d'en Tomeu- que representa la casa per aquesta zona. Per part del restaurant -que, per cert, és propietat de l'ex-futbolista Miquel Àngel Nadal i està situat a un indret preciós, ben damunt la mar- presentà els plats n'Aurelio Ucendo.

Pere Escudell, un home simpàtic i molt entès en la seva feina, ens va explicar que el "maridatge" era la recerca de l'equilibri i l'harmonia entre el menjar i el beure, un aspecte darrerament molt apreciat entre els amants de la bona taula.

L'enòleg va presentar els seus vins, tots de la gamma Perlat, elaborats a partir d'una varietat de raïm poc coneguda entre els que no són molts afecionats: la syrah, que provinent de Pèrsia va arribar a Europa el segle XVIII per la banda d'Avinyó, però que es va estendre més per Austràlia i Amèrica, sobretot a Califòrnia; ells la introduïren a Catalunya a la zona del Montsant, ran del Priorat i del monestir de Poblet. Per algunes seleccions també hi mesclen les varietats de garnatxa i carinyena, que no tenen la pell tan gruixada i redueixen

els tanins i l'intens color de cirera obscura característic de la syrah.

En Pere considera que així com la cuina evoluciona els vins també han d'evolucionar, i que ja no és correcte només parlar de vi jove, criaça i reserva -amb tots els seus matisos-, ja que la qualitat d'un vi no depèn només del temps que ha estat dins la bóta, sinó també de la qualitat del raïm, de l'encert en la combinació de varietats i del substrat del terreny on ha estat sembrada la vinya.

En resum: una vetlada molt agradable en el decurs de la qual beguérem uns bons vins i tastàrem uns plats extraordinaris que enllepoliren tots els assistents. Salut i que sigui per molts d'anys.

Telèfons

Aigües Sant Llorenç	838559
Ajuntament	838393
Auditòrium	587371
Biblioteca	569654
Bombers	085
Camp de futbol	838703
Delegació Son Carrió	569619
Depuradora	810359
Emergències	112
S'Escaleta	838544
Escola	569483
Fems	844372
Guàrdia	062
Hospital de Manacor	847000
Polícia local	609 637960
Tercera edat	569512
Turisme Sa Coma	810394
Turisme S'Illot	810699
Delegació Turisme	585409
Unitat sanitària	569597
Urgències mèdiques	061

Ultramillor

**Agència de viatges del grup A
Títol 999**

**Carrer del Sol, 19
Cala Millor-Mallorca
Tel. 971 585720**